

Fem myror är fler än fyra elefanter

- I FRA-debatten gick bloggare samman och utmanade dagspressen

Sammanfattning

Detta examensarbete är skrivet på uppdrag av Dagspresskollegiet på institutionen för journalistik och masskommunikation vid Göteborgs universitet. Mot bakgrunden att dagens medielandskap i dag är i förändring är avsikten med uppsatsen att undersöka vilket inflytande bloggen har fått i dagspressens nyhetsrapportering. På vilket sätt använder exempelvis dagspressen bloggen som källa och vilka kommer på detta vis till tals? För att på bästa sätt besvara frågorna har vi valt att belysa problematiken med hjälp av debatten kring den nya signalspaningslagen, FRA.

Våra utgångspunkter har främst handlat om den nya medierade offentligheten och hur den har påverkat medborgarnas möjligheter att delta. Medielogik och nyhetsvärdering är ytterligare aspekter som legat till grund för vårt resonemang. Genom en kvalitativ innehållsanalys som inneburit studier av tidningsartiklar och bloggar har vi ställt frågor till texterna. Resultatet har visat på att dagspress frekvent använt sig av bloggar i nyhetsrapporteringen kring FRA. Bloggen har bland annat varit en källa till kunskap då direkta uttalanden och fakta hämtats därifrån. Den har även fungerat som debattföremål då det som skrivits i bloggarna uppmärksammats och skapat rubriker. Den blogg som det i störst utsträckning har hänvisats till är Politikerbloggen som närmast kan liknas vid en nyhetssajt.

Gällande bloggarnas potential att ge plats för vanliga medborgare i offentligheten har vi kunnat utläsa att de bloggar som det hänvisats till i artiklarnas löpande texter, främst tillhör elitpersoner av olika slag. I flertalet av artiklarna finns det dock en ruta vid sidan av artikeln vid namn "bloggat om artikeln" där det hänvisas till en mer markant blandning av bloggare. Här är både yrkesfolk, samhällsdebattörer men även privatpersoner representerade. Det som förenar dessa är att de har bloggat om den aktuella artikeln samt att de i regel har många läsare. I flera av artiklarna beskrivs även bloggen som fenomen i en relativt hög grad. Något som tyder på att traditionell media också bevakar bloggösfären. Ytterligare en tendens som vi kommit att urskilja är att det ligger ett värde i att vara "bloggare" och att personer i egenskap av att vara just bloggare getts utrymme i dagspressen.

Slutligen går det att konstatera att bloggen är ett medium på frammarsch. I FRA-frågan har bloggarna spelat en betydande roll i många avseenden. Dels har de varit källa till kunskap och ett forum för debatt men framförallt har frågan visat på bloggarnas faktiska maktpotential. Med detta menar vi inte att en ensam bloggare kan påverka nyhetsrapporteringen på egen hand. Däremot kan flera bloggare som går samman och bildar opinion faktiskt sätta agendan och närmast liknas vid en fjärde statsmakt efter dagspressen, vilket inträffade i FRA-debatten. Att bloggen skulle vara en konkurrent till dagspressen skulle vi dock vilja avfärda och istället skulle vi vilja betrakta bloggen som en resurs som bör användas för att komplettera och berika journalistiken.

Abstract

Titel:	Fem myror är fler än fyra elefanter
Författare:	Lina Hultén och Yanni Umeland
Handledare:	Annika Bergström
Examinator:	Oscar Westlund
Utbildning:	Göteborgs Universitet Institutionen för journalistik och masskommunikation
Kurs:	Examensarbete i Medie- och kommunikationsvetenskap 15hp
Termin:	Höstterminen 2008
Sidantal:	48 sidor
Uppdragsgivare:	Dagspresskollegiet
Syfte:	Syftet med studien är att beskriva hur dagspressen förhåller sig till bloggar i nyhetsrapporteringen.
Metod och material:	Kvalitativ innehållsanalys av 122 tidningsartiklar och 34 bloggar. Materialet har analyserats med hjälp av ECA-modellen och tematiska frågescheman som utifrån denna utformats.
Huvudresultat:	Undersökningen beskriver hur dagspressen förhåller sig till bloggar i fråga om nyhetsrapporteringen kring FRA-debatten. Resultatet visar att dagspressen ofta omskriver bloggen som fenomen samt hur tidningar frekvent använder bloggen som källa både för att hämta citat, för att skapa debatt och till en viss del för att hämta fakta. De bloggare som ges utrymme i dagspressen är framförallt elitpersoner och en blogg som förekommer i stor utsträckning är Politikerbloggen som ägs av TV4.
Nyckelord:	Bloggar, Aftonbladet, Dagens Nyheter, nyhetsrapportering, demokrati, offentlighet, länkar

Innehåll

1. INLEDNING	5
2. BAKGRUND	6
3. PROBLEMATISERING	7
3.1 Vetenskaplig relevans.....	7
3.2 Dagspresskollegiets uppdrag.....	7
4. SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR	8
5. TEORI	9
5.1. Medierad offentlighet.....	9
5.2. Medborgarjournalistik.....	10
5.3. Medielogik.....	12
5.4. Nyhetsvärdering.....	13
5.5. Vem får komma till tals?.....	14
5.6. Journalister och deras källor.....	15
5.7. Egna utgångspunkter.....	17
6. METOD OCH URVAL	18
6.1 Val av metod.....	18
6.2 Kvalitativ innehållsanalys.....	18
6.2.1. Urval.....	19
6.2.2. ECA-modellen.....	19
6.2.3. Frågor till tidningsartiklarna.....	20
6.2.4. Frågor till bloggen.....	21
6.2.5. Tillvägagångssätt.....	22
6.2.6. Validitet och reliabilitet.....	22
7. RESULTAT OCH ANALYS	23
7.1. Hänvisning till blogg i löpande text.....	23
7.1.1. Citat och uttalanden.....	23
7.1.2. Faktahämtning.....	25
7.1.3. Hur personer i egenskap av bloggare får utrymme i media.....	25
7.1.4. Bloggen som debattföremål.....	26
7.1.5. Hur bloggen som fenomen omskrivs.....	27
7.2. Bloggarna i löpande text.....	28
7.2.1. Politikerbloggen.....	29
7.2.2. Henrik Alexandersson.....	30
7.2.3. Rick Falkvinge (PP).....	30
7.2.4. Rätt och Slätt.....	32
7.2.5. Fredrick Federley.....	33
7.3. Hänvisning till blogg vid sidan av artikeln.....	33
7.3.1. Urvalmekanismer.....	33
7.4.1. Vilka bloggare länkas det till?.....	34
7.4.1.1. Professionellt insatta.....	35
7.4.1.2. Med journalistiskt syfte.....	35
7.4.1.3. Aktiva privatpersoner.....	36
7.5 Sammanfattning av resultatet.....	38
8. SLUTDISKUSSION	39
8.1. Förhållandet mellan blogg och dagspress.....	41
8.2. Framtida forskning.....	41
9. KÄLLFÖRTECKNING	43
9.1. Litteratur.....	43
9.2. Internetkällor.....	45

1. Inledning

I fråga om kommunikationskanaler är medielandskapet i dag i förändring. Nya medier konkurrerar med den traditionella dagspressen och allt fler svenskar väljer att ta del av nyheter online. Förutom dagstidningarnas egna nyhetskanaler på webben har bloggen blivit ett allt större forum för nyhetsrapportering och debatt. På uppdrag av forskningsprogrammet Dagspresskollegiet är det också bloggen som vi i denna uppsats kommer att undersöka närmare.

Då webbloggen som den egentligen heter växte fram på slutet av 90-talet var den till en början främst avsedd som en öppen dagbok över nätet (Olsson, 2006). Bloggens funktion och karaktär har dock förändrats avsevärt sedan dess. I och med framväxten av bloggofären har en ny plattform skapats där den enskilde skribenten ges möjlighet att delta i offentligheten. Vem som helst kan numera göra sin röst hörd och en ny typ av medborgarjournalistik har på så sätt växt fram. Språknämnden beskriver hur populärt bloggandet blivit och att konsekvenserna lett till att; *"många journalister skriver bloggkrönikor och bloggartiklar, parallellt med sina vanliga artiklar. Men framför allt har bloggen blivit ett publiceringsmedium för icke-journalister."* (Språknämnden).

Enligt Twingly är politik det ämne som dominerar de svenska bloggarna (Twingly report Sweden, 2008). En mycket uppmärksam och omdiskuterad nyhet i bloggofären är FRA-frågan. Frågan handlar i korthet om den nya signalspaningslagen; *"Lag om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet"*, som riksdagen fattade beslut om den 18 juni 2008. Lagen innebär att Försvarets radioanstalt (FRA) ges rätten att bedriva signalspaning på bland annat Internet- och telefontrafik som passerar Sveriges gränser. Lagförslaget har varit mycket omdiskuterat i media och då riksdagens votering var oerhört jämn har ämnet väckt debatt inte minst i bloggofären. I bloggarna har FRA-lagen bland annat kritiserats för att den innebär ett hot mot den personliga integriteten samt att den gagnar ett storebrorsamhälle. I media beskrivs det som att nyheten har påvisat bloggans ställning i ett nytt medielandskap. I Svenska dagbladet beskrivs bloggaktiviteten i samband med frågan som att; *"det har aldrig varit så tydligt att bloggofären på egen hand kan sätta agendan"* (SvD, 2008-06-21).

Vidare har FRA-frågan i media också liknats vid ett nätuppror och en medierevolution. Företaget Twingly som undersökt hur rapporteringen av FRA-frågan såg ut i bloggarna och dagspressen har även kartlagt vad blogginläggen faktiskt handlade om. De beskriver i rapporten Bloggbävningen (2008) att majoriteten av inläggen bestod av bloggarnas egna åsikter kring lagen men också av referat och länkar till vad andra (bloggare och tidningsskribenter) skrivit om beslutet. Bloggarna har även fungerat som källor i dagspressens nyhetsrapportering kring ämnet och i denna uppsats är det också just källrelationen mellan blogg och dagspress som kommer att ligga i fokus. Fungerar bloggen som en ny typ av kunskapskälla eller är den främst avsedd som debattföremål? Hur refererar dagspressen till bloggen? Och öppnar bloggen upp för den enskilde medborgaren att delta i det offentliga samtalet?

2. Bakgrund

I denna uppsats har vi valt att se till hur kvällstidningen Aftonbladet respektive morgontidningen Dagens Nyheter förhåller sig till bloggar. På detta vis speglas både det arbetssätt som i folkmun kallas kvällspressjournalistik samt den mer traditionella journalistiken. Gällande tidningarnas inkomster livnär sig båda på annonsintäkter men framförallt på försäljning. Villkoren för försäljningen skiljer sig dock mellan de två tidningarna. DN:s läsare består till en stor del av prenumeranter och tidningen har således en redan given läsekrets medan Aftonbladet däremot är beroende av att sälja lösnummer och på så vis locka läsare inför varje nummer. DN utsätts följaktligen inte för samma press som Aftonbladet. Detta menar många forskare också märks i innehållet. På så sätt kritiserar även kvällstidningar för att använda orelevanta källor och vara mindre källkritiska än morgontidningar (Pettersson, 2006). Vi finner det därav intressant att se hur de olika tidningarna använder bloggen som källa då det råder delade meningar om huruvida den är en trovärdig källa eller ej.

Bloggen som nyhetsförmedlare har i många fall kritiserats och Lennart Weibull (2007) som är professor i masskommunikation talar bland annat om avsaknaden av kvalitetskontroll. Bloggare i form av privatpersoner har varken samma referensram eller kritiska tänkande som en journalist. Att bloggen skulle vara en konkurrent till traditionell media avfärdar han således. Han säger vidare att bloggen har till sin fördel att den förmedlar information med en personlig touch vilket tycks ha bidragit till dess framgång (Weibull L, 2007). Dock använder sig även dagspressen av personliga kolumnister och experter som sätter sin egen prägel på artiklarna. Lars Boström, chef för DN Världen, ser inte heller han bloggen som en konkurrent utan talar snarare om bloggar som en tillgång *"Man kan läsa dem och få idéer och kunskap men jag känner dem inte som någon konkurrens"* (Boström L, 2007). Sigge Eklund, ansvarig för bloggarna på Aftonbladet förklarar att tidningen arbetar intensivt med att integrera bloggarna i journalistiken. Vidare säger han i en artikel i Aftonbladet att bloggarna kan berika tidningens innehåll och att de använder sig nästan dagligen av bloggverldens reaktion som ett komplement till olika nyheter (Aftonbladet 2007-01-31). Andreas Aspgrén, communitychef på Aftonbladet nya medier förklarar också att; *"Länkarna knyter ihop bloggösfären med våra artiklar så att vi lättare kan fånga upp snackisarna och få fler bloggare som länkar till just våra artiklar"* (Ibid).

Trots att dagspressen tycks ha en avslappnad inställning till bloggen som konkurrent kvarstår faktum; att bloggen i flera fall faktiskt påverkat nyhetsrapporteringen. Bland annat finns exempel i form av då bloggaren Magnus Ljungkvists år 2006 var först ut med avslöjandet om handelsminister Marie Borelius svarta affärer, vilket bidrog till hennes avgång. Bloggaren tilldelades av denna anledning 2007 års nyhetspris för årets avslöjande med motiveringen *"Den nya tidens journalistik påverkar demokratin i grunden. För första gången tas nu medborgarjournalistiken på allvar och de traditionella medierna utmanas på bred front...Nyheten om Maria Borellius gjorde medborgarjournalistiken till en maktfaktor som är här för att stanna"*

(Nyhetspriset). FRA-debatten sägs vara ytterligare ett bevis på bloggarens maktpotential och därav kommer denna nyhet att ligga i fokus i undersökningen.

3. Problematisering

I denna uppsats intresserar vi oss för källrelation mellan blogg och dagspress och har valt att belysa problemet genom FRA-frågan. Avsikten är att studera hur dagspressen förhåller sig till bloggar; Hur hänvisar dagspressen till bloggarna och vilka bloggar är det som har fått uppmärksamhet i dagspressen i samband med FRA-frågan?

Då vi studerar dagspressen kommer vi att analysera två olika tidningar; en kvällstidning och en morgontidning. Nedan kommer vi att beskriva varför frågan är intressant att studera ur dels ett akademiskt perspektiv men också ur uppdragsgivarens synvinkel.

3.1 Vetenskaplig relevans

Bloggen har fått stor uppmärksamhet under de senaste åren och på ett vetenskapligt plan är fenomenet ur många aspekter intressant att undersöka. Jay Rosen, professor i journalistik vid New York University på Manhattan, menar att journalistiken i dag är i förändring bland annat på grund av bloggen. Insyn och möjlighet att påverka nämner han även som viktiga faktorer för den framtida journalistiken. I detta sammanhang har bloggen en betydande roll då allt fler icke-journalister rapporterar och bloggar från både makthavarnas läger samt från "verkligheten" (Rosen & Merritt, 1994). Resultatet kan även leda till att enskilda bloggare får uppmärksamhet i dagspressen. Dels kan de fungera som kunskapskällor där citat och information är hämtat från bloggen och dels som debattföremål där bloggarens åsikter används. Rapporteringen kan i slutändan komma att påverka de politiska beslut som tas och bloggen kan på så vis sägas främja ett demokratiskt samhälle. Kritik har dock riktats mot att alla inte har samma möjlighet att göra sin röst hörd då kriterier så som socialt och kulturellt kapital samt auktoritet kan spela in (Bourdieu, 1994).

I den tidigare forskning som gjorts kring bloggen har fokus främst legat på bloggen som fenomen och inte på dess relationer till andra medier. Studier kring hur dagspressen förhåller sig till bloggen är följaktligen underrepresenterade. Då ämnet är relativt utforskat ser vi därför frågan som ytterst intressant att undersöka.

3.2 Dagspresskollegiets uppdrag

Dagspresskollegiet är ett forskningsprogram för studier kring dagstidningar och dess publik. Kollegiet är finansierat av Tidningsutgivarna och placerat på Institutionen för journalistik och masskommunikation vid Göteborgs universitet (JMG). I 25 år har kollegiet följt dagspressens utveckling från att tidigare haft en relativt liten konkurrens till att idag ställts inför en mängd nya konkurrenter. En av dessa är bloggen som i viss mån numera tävlar om samma publik som

dagpressen. Bloggen behöver dock nödvändigtvis inte innebära ett hot mot dagpressen då den kan fungera som ett komplement eller ett verktyg för att inhämta information. Med detta är inte sagt att dagpressen är oberörd och inte måste anpassa sig efter bloggarna.

Kollegiet är nu intresserade av att undersöka bloggans ställning på nyhetsarenan. Det är med denna bakgrund vi kommer att undersöka hur dagpressen förhåller sig till bloggar i nyhetsrapporteringen. För att göra detta på bästa sätt har vi valt att belysa hur FRA-frågan behandlats i dagpressen samt i bloggösfären.

4. Syfte och frågeställningar

Syftet med studien är att beskriva hur dagpressen förhåller sig till bloggar i nyhetsrapporteringen.

Syftet besvaras utifrån följande frågeställningar;

1. Hur hänvisar dagpressen till bloggen?

Med denna fråga vill vi ta reda på hur dagpressen använder sig av bloggarna i nyhetsrapporteringen. Hur refererar tidningar till bloggar och hur omskrivs bloggösfären i dagpress, används de som kunskapskällor, debattföremål eller fyller de någon annan funktion?

Som vi tidigare nämnt sägs kvällstidningar vara mindre källkritiska än morgontidningar. Vi finner det därför intressant att i viss mån undersöka om kvällstidningar använder sig av bloggar som källor i på ett annorlunda vis än morgontidningar?

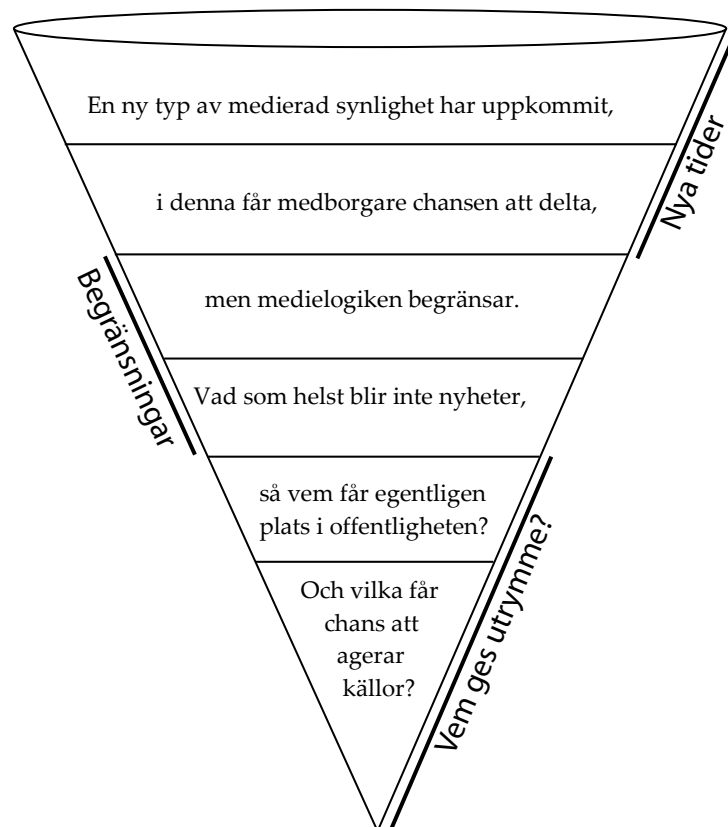
2. Vilka bloggar ges utrymme i dagpressen i samband med rapporteringen kring FRA-frågan?

Bloggen sägs öppna upp för ett mer demokratiskt samhälle där även den lilla människan kan göra sin röst hörd. Med denna fråga vill vi ta reda på vem som ges plats i dagpressen och därmed i det offentliga rummet? Är det privatpersoner som är skribenterna eller krävs en viss auktoritet för att få uppmärksamhet i tidningarna?

5. Teori

I detta kapitel kommer vi inledningsvis att diskutera offentligheten och vem som här ges plats. Hur har offentligheten förändrats i och med den ökade medialiseringen och vilken roll har medborgarjournalistiken i detta? Med andra ord, hur ser medielandskapet ut i dag? Vidare följer en diskussion kring det som kan tänkas begränsa vad som syns i offentligheten. Hur påverkar exempelvis medielogiken nyheternas innehåll och vad innebär nyhetsvärdering i sammanhanget? Avslutningsvis kommer fokus att ligga på medias makt och förskjutningen som till en viss del skett av denna i samband med exempelvis bloggarna. I detta sammanhang diskuteras också vem som faktiskt får synas i offentligheten samt hur relationen mellan journalister och deras källor ser ut.

För att illustrera vårt teoretiska angreppssätt har vi nedan ställt upp en modell i form av en tratt. Trattens öppning förklarar den mer allmänna ingången i teorin för att allt eftersom mynna ut i de mer specifika delarna.

5.1. Medierad offentlighet

Medierna har sedan mer än ett århundrade tillbaka spelat en allt viktigare roll i hur det moderna samhället utvecklas; hur människor förhåller sig till varandra, synen på demokratin, samt deras tillgång till offentligheten. Medierna kan sägas fungera som maktutövare på både gott och ont. Filosofen och sociologen Jürgen Habermas beskriver offentligheten som

den sfär som är tillgänglig för allmänheten, där alla i utgångsläget har lika möjligheter att delta och där alla talar med lika stor rätt (Habermas, 2003). Habermas kritiserar dock massmedias funktion som ett offentligt rum då det delvis saknas möjlighet för en resonerande dialog och ett demokratiskt samtal.

Enligt Thompson däremot handlar offentligheten om en öppenhet som endast gör något tillgängligt och synligt för allmänheten (Thompson, 2001). Offentligheten skulle ur detta perspektiv kunna betraktas som ett rum där åsikter och makt visas upp snarare än där de bildas. Vidare menar han att media är ett fungerande offentligt rum och att uppvisning av åsikter inte är något negativt utan att den medierade offentligheten ger fler människor möjlighet att delta i den offentliga debatten. Habermas menar å andra sidan att det på så vis blir en slags representativ offentlighet där det egentligen inte är tal om någon politisk kommunikation (Habermas, 2003). Han menar i stället att maktutövningen i det moderna samhället är dold för insyn. Politiska beslut fattas idag i privata slutna rum av partiernas ledningsgrupper, riksdagens kommittéer och regeringsmöten i organisations styrelser.

Det går i dag att tala om en ny syn på tillträdet till det offentliga rummet och bloggen har bland annat bidragit till att villkoren har förändrats. I och med den nya tekniken har chanserna ökat för medborgarna att delta i offentligheten. Inte minst i politiska sammanhang sägs bloggen gynna medborgarna och öka deras inflytande. David Kline (2005) som bland annat beskriver bloggans betydelse för nyhetsrapporteringen menar att bloggares inflytande på den politiska arenan är enormt. Dagens publik menar han blivit mätta på de traditionella mediernas styrning av de politiska diskussionerna. På följande vis söker de sig till nya medier för att se nya infallsvinklar och höra nya röster. Vidare menar Kline att politiska bloggar har omvandlat politiken från att medborgarna tidigare endast beskådande åsikter till att de nu kan delta (Klein, 2005).

I detta avseende kan vi dra paralleller till FRA-frågan där medborgarna i allra högsta grad deltog i den politiska debatten. Enligt undersökningen Bloggbävningen som kartlagt bloggarnas debatt kring lagen, var det högsta antalet blogginlägg i frågan under en dag 881 stycken (Twingly). Mellan den 27 maj- 27 juni postades totalt 7175 blogginlägg som berörde FRA-frågan. Aktiviteten uppmärksammades i sin tur av dagspressen och politikern Fredrick Federley menar att bloggupproret haft ett stort inflytande på de politiska beslutsfattarna. Pressavdelningarna har följt bloggofären noga och de enskilda ledamöterna har besökt politiska bloggar för att följa vad som skrivits. Angående bloggar nämner Federley även att det via dessa går att identifiera heta diskussioner i ett tidigt skede (Metro, 2008-11-06). Således kan dagspressen dra nytta av bloggarna samtidigt som bloggarna kan sätta olika ämnen på agendan.

5.2. Medborgarjournalistik

Public journalism som ibland översätts till medborgarjournalistik är ett relativt nytt fenomen och har under framförallt de senaste åren antagit nya former. Den mest kända formen är bloggen. Denna nya typ av journalistik

kan vilket vi tidigare exemplifierat, sägas påverka medierna, samhället och inte minst demokratin. Framväxten av medborgarjournalistiken sägs således vara en utveckling av det offentliga samtalet.

Medborgarjournalistiken kan även sägas vara ett försök att leva upp till medias ideal om att vara "den tredje statsmakten". Och vad som då menas är medias makt att styra opinionen och påverka dagens politik. De amerikanska journalisterna David Klein och Dan Burstein utvecklar denna teori vidare och benämner bloggen som den fjärde statsmakten (Kline och Burstein 2005).

En av USA:s mest respekterade och prisbelönade journalister inom IT, Dan Gillmor, anser att bloggans betydelse för journalistiken inte går att frångå då "*läsaren vet mer än jag*". Vidare menar han att den enskilde journalistens kunskaper inte kan överträffa hans eller hennes hundratusentals läsares (Gillmor, 2006). Bloggen har på så vis öppnat upp för publiken att bidra journalister med fakta bakgrundkunskaper. Resultatet menar Gillmor följaktligen är kollektivets förtjänst vilket i sin tur ger en rikare och kunnigare journalistik där medborgare får ta större plats (Gillmor, 2006). Om Gillmors syn på det slutliga journalistiska resultatet endast är en romantisk utopi eller ej går givetvis att ifrågasätta.

Publiken erbjuds i dag en flora av information via olika kanaler. Detta innebär att publiken på egen hand måste orientera sig bland utbudet genom att sälla och sortera. Förutom de traditionella medierna har bloggen blivit ett redskap för medborgarna att aktivt kommunicera kunskap och förse varandra med information. Bloggare har i viss mån tagit på sig journalistens roll och i dag står de för både informationssökande, publicering och debattering. Då information i dag produceras av både små organiserade grupper samt en massa bestående av medborgare, är det upp till varje individ att själv ta ställning till vilken roll han eller hon vill ha i informationsflödet.

Jay Rosen, professor i journalistik vid New York University på Manhattan, menar att i och med Internet och medborgarjournalistikens utveckling har synen på journalistens roll också förändrats. Från att ha haft en insiderroll där de setts som de vilka är "inne i systemet" och i kontakt med makthavarna har de nu undergrävt sin auktoritet. Detta eftersom allt fler icke-journalister rapporterar och bloggar från både makthavarsidan och från "verkligheten". Vidare menar Rosen att vad som kommer att krävas av journalister i framtiden framförallt är att kunna samordna och hitta relevanta källor. Journalistiken menar han på så vis måste förändras till att bli mer genomskinlig och innefatta mer samarbete med en kunnig publik. Insyn och möjlighet att påverka nämner han även som viktiga aspekter för den framtida journalistiken. (Olsson, 2006)

Rosen (1994) anser vidare att den traditionella synen på journalistikens påverkan av demokratin är förlegad. Föreställningen om att journalister förser medborgare med viktig information och kunskap och på så sätt skapar aktiva medborgare hävdar han är passé. I istället menar han att aktivitet kommer först. De människor som drivs av ett mål och en vilja att påverka och förändra sitt samhälle söker själva efter (samt tillgodogör sig)

kvalificerad kunskap (Rosen, 1994). Det är också först då de vet hur de ska använda kunskapen som de aktivt söker efter den.

5.3. Medielogik

Ett tecken på att mediernas inverkan på samhället fått ökad vetenskaplig aktualitet på senare år är enligt Lars-Åke Larsson att begreppet medielogik fått större utrymme (Larsson 2001). Begreppets grundare, Althedie & Snow (1991) ansåg att mediernas grundläggande logik har kommit att prägla människors interaktion och även deras tänkande, liksom politikers och andra intresseföreträdares agerande på samhället. Enligt Althedie & Snow (1979) är mediernas innehåll ett resultat av medieformatet, medieorganisationen, interna arbetsvillkor, normer och uppmärksamhetsbehov. Följaktligen är det medierna som bestämmer vad som sätts på agendan och vad som är avgörande vid val av nyhet är att det passar mediet. Påståendet att medierna speglar verkligheten blir alltså i detta avseende motsägelsefullt och i stället är det mediernas verklighet som presenteras.

Enligt Asp (1990) är medielogik ett brett begrepp. Det handlar om journalisters sätt att arbeta men det omfattas också av åtminstone fyra andra faktorer. Dels handlar det om medieformatet, dels om mediedramaturgin men det handlar också om mediernas arbetsrutiner och metoder. Asps definition av medielogik handlar även om vad som styr medierna. Det som styr menar han i första hand är marknaden och föresällningar om vad publiken *vill* ha. I andra hand handlar det om föresällningarna om vad publiken *bör* ha och sist men inte minst menar han återigen att medierna styrs av de arbetsmetoder som är satta för att uppnå de uppställda målen (Asp, 1990). Vad gäller marknadsvillkoren ser dessa olika ut för kvälls- och dagspress.

Morgontidningarna, vilka främst livnär sig på prenumeranter utsätts inte för samma typ av press som de lösnummersäljande kvällstidningarna. Kvällstidningen Aftonbladet är alltså mer beroende av att locka läsare och skapa säljande rubriker inför varje nummer än Dagens Nyheter som redan vid tryck har fasta läsare (Hultén, 2006). Detta menar många forskare också märks i innehållet. Colin Sparks (2000) anser att det som utmärker kvällspressen är urvalet och sättet som nyheterna presenteras. Ekström och Norstedt (1996) menar också att kvällstidningarna inte är präglade av samma opartiskhet som morgontidningarna är. Istället för att vara opartiska och berätta sakligt handlar det om att väcka uppmärksamhet, underhålla och beröra. Det är inte heller ovanligt att kvällstidningsnyheter innehåller överdrifter, generösa vinklingar och uppseendeväckande rubriker.

Vad gäller bloggaren drivs han eller hon, liksom journalisten många gånger av en vilja att bli läst och synas. Detta faktum påvisar även medieanalytikern Alexander Mason som hävdar att bloggare dels vill erbjuda sina läsare intressanta nyheter men framförallt göra sin åsikt hörd (Aftonbladet 2007-03-17). För att skapa uppmärksamhet för sin blogg länkar många bloggare i dag till specifika artiklar vilket ofta innebär att

tidningen länkar tillbaka. Detta fenomen förekommer i både Aftonbladet och DN där det finns en ruta för de som "bloggat om artikeln". Genom att bloggaren hänvisar på detta sätt bör besöksantalet öka vilket i sin tur också ger en högre ranking i olika sökmotorer. I jakt på läsare kan även val av innehåll på så vis påverkas av en föreställning om vad eventuella läsare vill ha. Mason ser dock ett etiskt dilemma med att bloggare skriver om nyheter som tidningar uppmärksammar bara för att vinna läsare. Han menar att traditionell media på så vis kan komma att styra bloggarnas innehåll (*Ibid*).

Om bloggen blir tillräckligt stor kan bloggaren även tjäna pengar på annonser och det är i dag inte ovanligt att bloggandet sker på ett professionellt plan, det vill säga som ett yrke. Detta är 18-åriga Isabella Löwengrip ett talande exempel för. Hon blev känd i och med sin blogg "Blondinbella" som i början av 2008 hade drygt 79 100 besökare per vecka (Metro, 2008-03-08). Enligt en undersökning som gjorts av Sifo där antalet läsare av dagspressens nätupplagor kartlagts, har DN 617 000 läsare och Aftonbladet 2 789 000 på en vecka. Gällande Isabellas annonsintäkter uppskattas dessa till ungefär fem miljoner kronor per år. Detta skriver tidningen Veckans affärer som tillsammans med Kenneth Danielsson på mediebyrån Wisely sammanställt en lista över de mest välbetalda bloggarna i Sverige (Veckans affärer, 2007-08-22). I toppen ligger Alex Schulman som till skillnad från Isabella kategoriseras som "professionell bloggare". Arvodet för hans blogg: "Att vara Alex Schulman", beräknas ligga på 28 750 000 kronor.

5.4. Nyhetsvärdering

Det journalistiska arbetssättet påverkas i allt större utsträckning av det faktum att medierna tenderar att förvandlas till vinstdrivande, privatägda företag där konkurrensen om publiken hårdnar. I och med medietvecklingen har även synen på publiken förändrats och det talas idag om "upplevelsekonsumenter" som själva väljer de nyheter som de vill ta del av. Detta får konsekvenser för medierna då det ställs högre krav på att skapa rubriker och dramatik som fångar publikens uppmärksamhet (Hadenius & Weibull, 2000). I valet av nyheter handlar det också om att dessa ska förpackas på ett säljande vis. På detta sätt kritiserar dagens journalistik för att den inte riktar sig till medborgare utan till kunder. Begreppet "nyhetsvärde" har således egentligen ingenting att göra med värdet för demokratin utan snarare värdet för marknaden (Olsson, 2006). Följderna av detta kan bli att vissa nyheter hamnar utanför då dessa inte går att sälja. Något som i sin tur får konsekvenser för demokratin, då allmänheten inte ges en ärlig chans till att ta del av allt som händer i världen. Bloggarna möjliggör dock ett bredare perspektiv då de är en alternativ publiceringsväg. I många fall uppmärksammar bloggarna samma nyheter som dagspressen men i viss mån tillför de även ny information.

En nyhet som berör och väcker känslor är en bra nyhet sägs det. Men vad är det då som berör? Något vi kan identifiera oss med, något som ligger oss nära i tid och rum geografiskt, kulturellt samt emotionellt. Sigurd Allern formulerar nyhetsvärdering i termer av sensation, relevans och identifikation (Allern, 2002). För att en händelse ska få ett högt nyhetsvärde betonar McManus även att en bra nyhet ofta innehåller ett

övertäckningsmoment (McManus, 1994). Enligt Gillmor (2006) finns det även värden för vad som karaktäriserar en framgångsrik blogg. Han menar att fokus, verklig rapportering, och bra skrivande är några av framgångsfaktorerna.

Enligt Nord och Strömbäck (2002) är det främst fyra kriterier som bestämmer om en händelse blir en nyhet. Dels handlar det om hur många människor som berörs av nyheten. Dels om nyheten har någon betydelse för framtiden och vår tids historia. Vidare pekar författarna på värdet av social status hos de personer som ligger i fokus för händelsen och slutligen handlar det om nyhetens relevans och nationens intresse för denna.

Vad gäller FRA-frågan har denna haft ett högt nyhetsvärde i medierna. Hela den svenska befolkningen berörs av nyheten, den innebär en framtida förändring och den har chans att hamna i historieböckerna. I rapporteringen kring FRA har många politiker legat i fokus, vilket dessutom höjts nyhetsvärdet ytterligare. Frågan har också inneburit en del övertäckningsmoment i form av politiker som ändrat åsikter och mörklagd fakta om Förvarets radioanstalt.

5.5. Vem får komma till tals?

Vad gäller de traditionella nyhetsmedierna menar Kent Asp (1999) att konkurrensen om mediepubliken har och kommer att öka. Således minskar journalisternas och redaktörernas makt över utbudet i medierna medan mediekonsumenternas inflytande på innehållet ökar. Detta kommer i sin tur leda till att medierna i allt större utsträckning måste anpassa sig till publiken och dess behov. Kent Asp menar också att politikerna blivit allt mer beroende av media i den meningen att media kontrollerar den publicitet som de politiska partierna får.

Hadenius & Weibull (1997) beskriver medias makt genom att det är medierna som har och tar på sig "rättigheten" att välja ut och initiera nyheter liksom rätten att ha synpunkter på de händelser som uppmärksammas. Ytterligare en makt de har är också att få det sista ordet. Genom bloggen blir denna makt dock prövad i och med att vem som helst kan uttrycka egna åsikter, tankar och kritik gentemot den rådande makten. I detta sammanhang går det också att dra paralleller till FRA-frågan där bloggarna stod i samlad läger bredvid riksdag och regering.

I och med bloggarna sägs den enskilde individen få komma till uttryck i offentligheten. För att få uppmärksamhet krävs dock ofta mer än en röst och Martin Källström, vd för Twingly, beskriver att bloggarens makt blir som störst när bloggarna tillsammans bygger på varandras argument (Expressen). Bloggarna är även till viss del beroende av traditionella medier och Källström menar vidare att det är först när gammalmedia hakar på som bloggarna får verklig genomslagskraft.

Det går dock att ifrågasätta om alla har samma förutsättningar till att göra sina röster hörda via bloggen. Beroende på faktorer så som socialt och kulturellt kapital kan exempelvis en bloggs framgång variera. Exempelvis kan bloggar bli ett medel för dem som redan besitter makt, att synas

ytterligare och på så vis vinna ännu mera makt. Detta beskriver även Foucault då han diskuterar synlighet och makt och menar att i den antika världen var utövandet av makt förbundet med offentligt uppvisande av härskande styrka och överlägsenhet (Danaher 2000). Således minskar den demokratiska potentialen då ofta status i utgångsläget och hög social position krävs för att en röst i offentligheten ska bli accepterad och uppmärksammas.

När det gäller de politiska bloggarna går det att se en tendens av att skribenterna oftast har ett aktivt politiskt engagemang på ett yrkesmässigt plan. Detta begränsar "vanligt folks" inflytande då status i utgångsläget ofta krävs. Majoriteten av de politiska bloggarna är följaktligen själva en del av etablissemangen menar Martin Källström, vd för Twingly (Expressen, 2008-11-21). På följande vis menar också Henrik Oscarsson, docent i statskunskap vid Göteborgs universitet, att den demokratiska potentialen kan kritiseras för att bestå av en sluten, akademisk elitgrupp med stort politiskt intresse (Henrik Oscarsson, 2008-12-15).

5.6. Journalister och deras källor

En källa kan definieras vid den person eller plats varifrån journalisten fått sin information och den kan vara både muntlig och skriftlig (Nord & Strömbeck, 2002). En ny typ av källa som vi i vår uppsats kommer att fokusera på är bloggen. Källorna kan ses som en grundsten i den journalistiska texten och journalisten bör därför konsekvent redovisa dessa. Detta för att läsaren ska ges möjlighet att själv bedöma artikelns innehåll och sanningshalt. Vaga eller obefintliga källhänvisningar försvårar läsarens chans att kritiskt ta till sig texten.

Enligt de etiska reglerna för press, radio och TV, vilka ska agera riktlinjer i det journalistiska arbetet, ska en nyhet vara korrekt. Att vara korrekt handlar bland annat om att journalisten ska vara kritisk mot nyhetskällorna och att skilja mellan faktaredovisning och kommentar (Svenska journalistförbundet). I Sverige råder det dock tryck- och yttrandefrihet, vilket innebär att media har stor frihet att publicera alla typer av nyheter.

Enligt tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen finns också ett meddelarskydd som innebär att de källor som vill vara anonyma förblir det. Tidningar får alltså enligt lag inte lämna ut uppgifter om vilka källorna är. En vanlig privatperson kan således lämna uppgifter till en journalist som i sin tur exempelvis hänvisar till "en initierad källa". Det är då upp till läsaren att värdera nyhetens trovärdighet utifrån förkunskapen kring tidningen.

Sigurd Allern (1997), professor i journalistik vid Oslo universitet har bland annat undersökt relationen mellan media och dess källor. I sin bok "Når kildene byr opp till dans" beskriver han den byteshandel som råder mellan källor och journalister. En typ av byteshandel är den som sker då politiker agerar källor och då dessa delar med sig av information för att få utrymme i media. Politiker kan enligt Allern alltså ha en medveten strategi och ett motiv då de delger media upplysningar. Ett vanligt fenomen idag är att politiker bloggar och det är heller inte helt ovanligt att det som skrivs i

politikernas bloggar fungerar som källor i dagspressen. Politikerna kan därmed även ha en strategi bakom sina blogginlägg. För att komma ut med sina åsikter är politikerna i och med bloggarna därför inte lika beroende av de traditionella medierna längre. Bloggarna är även ett forum där de kan uttrycka sig utan mellanhänder.

Enligt sociologen Herbert J. Gans (1980) och Sigurd Allern (2002) finns det en samverkan mellan källor och journalister. Journalisten är beroende av källan som uppgiftslämnare samtidigt som källan lämnar information för att påverka det journalisten skriver. Både Gans och Allern är således båda överens om att källorna har en stor makt. Allern beskriver hur källorna strategiskt kan påverka vad som blir nyheter genom att exempelvis delge en viss information och samtidigt hålla in med en annan (Allern, 2002).

Allern uttrycker det som att källorna bjuder upp till dans. Båda parterna är beroende av varandra. Det krävs två för en tango förklarar Herbert J. Gans men påpekar att det oftast är källorna som leder dansen (Gans, 1980). Vad gäller dansen mellan bloggare och dagspressjournalister har båda parter ett utbyte av varandra. Bloggarna behöver dagspressen och etablerad media för att få uppmärksamhet och dagspressen i sin tur kan använda sig av bloggarna för att få information och nya infallsvinklar samt se till tendenser i samhället.

5.7. Egna utgångspunkter

Under denna rubrik följer en diskussion kring de utgångspunkter och förväntningar vi har inför studiens kommande resultat. I uppsatsens slutdiskussion kommer vi avslutningsvis att knyta samman dessa med studiens faktiska resultat.

Vi menar att bloggen har fått en allt viktigare roll för nyhetsrapporteringen och att den både kan fungera som en källa till kunskap samt som en opinionsbildare. Olika typer av bloggar har varierande trovärdighet beroende på upphovsmannens inriktning samt hans eller hennes professionalitet.

Gällande bloggans inflytande på nyhetsflödet och i slutändan samhället går det att se till bloggans moderland USA och en händelse som inträffade år 2002. Händelsen skildrade hur senatorn Trent Lott gjorde rasistiska uttalande vid en festlig tillställning, vilket media valde att blunda för. Konsekvenserna av medias agerande ledde till en revolt i bloggofären där man i stället valde att ta upp händelsen. Det slutliga resultatet blev en offentlig ursäkt från senatorn som senare avgick från sin post (Våge, 2005). Om Trents avgång och ursäkt berodde på enbart bloggarna går att ifrågasätta men att de var en bidragande faktor går inte att frånga (Våge, 2005).

En händelse likt denna menar vi är ett bevis på bloggans maktpotential. FRA-lagstiftningen och dess vändningar kan även den ha påverkats av aktiviteten i bloggofären. En som ställer sig bakom detta påstående är Aftonbladets politiska kommentator Lena Melin som uttrycker det som att; *”Det framgick av debatten dagen innan omröstningen i juni att många av talarna hade blivit påverkade av bloggarna”* (Aftonbladet 2008-09-25). Mot denna bakgrund bygger våra antaganden på att det som skrivs i bloggofären påverkar det som skrivs i dagspressen. På så vis kan bloggen även sätta nyheter på agendan. Bloggen har vidare benämnts som den fjärde statsmakten (Kline & Burstein 2005) vilket även det är intressant att undersöka. Vad som då åsyftas är medborgarnas makt att via bloggar påverka opinionen och de politiska besluten.

Som vi tidigare nämnt kritiserar media som offentligt rum då det endast är mediernas verklighet som speglas. Om våra antaganden stämmer om att dagspress hänvisar och hämtar information från bloggar är det dock kollektivets verklighet som till en viss grad speglas.

6. Metod och urval

Då syftet är att undersöka relationen mellan blogg och dagspress anser vi att en kvalitativ innehållsanalys med hjälp av ECA-modellen är det lämpligaste angreppssättet. Inledningsvis kommer vi att diskutera metodens för- och nackdelar för att därefter presentera andra tänkbara metoder.

6.1 Val av metod

I fråga om val av metod går det att resonera kring olika angreppssätt. Inledningsvis bör beslut fattas huruvida studien ska vara av en kvalitativ eller kvantitativ karaktär. Problematiken med en kvantitativ metod i denna uppsats är att det är möjligt att vi missar viktiga underliggande aspekter. Till skillnad från en kvalitativ analys tas det i den kvantitativa endast hänsyn till det manifesta (synliga) innehållet i texten. Då endast siffror som svar erhålls kan det även vara svårt att uttala sig om relationer, det som i vår undersökning ligger i fokus. För att kunna besvara syftet att *beskriva hur dagspressen förhåller sig till bloggarna i nyhetsrapporteringen*, föreslår vi istället ett kvalitativt angreppssätt. På detta sätt kan vi erhålla kvalitativ kunskap, det vill säga beskrivningar av specifika situationer med fokus på bestämda teman, relevanta för sammanhanget (Ekström & Larsson, 2000).

6.2 Kvalitativ innehållsanalys

Utifrån vårt syfte och våra frågeställningar anser vi den kvalitativa innehållsanalysen vara mest lämpad då vi vill uppnå ett mer djupgående resultat. Den kvalitativa innehållsanalysen bygger i detta sammanhang på analyser och tolkningar av olika tidningsartiklar och blogginlägg som publicerats i samband med FRA-debatten. Hänsyn tas med denna metod till både det manifesta och latent innehåll i texterna (Esaiasson, 2003). Exempel på manifesta delar i texterna kan vara rubriker och konkreta uttalanden. De latent å andra sidan kan i stället yttra sig i form av sarkasm eller budskap som konkret inte framgår i ord men som går att läsa "mellan raderna". Metoden går vidare ut på att lyfta fram det väsentliga i såväl textens delar, texten som helhet samt den kontext vari den ingår. En tidningsartikels betydelse kan exempelvis tolkas på olika vis beroende på vart den är publicerad. Genom att studera texten intensivt är syftet således att finna bland annat det innehåll som ligger dolt under ytan (Esaiasson, 2003).

I den kvalitativa innehållsanalysen står begreppen i fokus och till skillnad från den kvantitativa analysen handlar det inte om att mäta eller räkna ett fenomen. Altheide (1996) menar vidare att begrepp så som ram, tema och diskurs är centrala verktyg för att identifiera textens innebörd. Med ram menar Altheide det som begränsar diskussionen kring ett visst område. Begränsningarna kan handla om vad som diskuteras, hur det diskuteras och hur det inte diskuteras (Altheide 1996). Ramen innefattar även temat, vilket Altheide definierar som allmänna påståenden. I tidningsartiklar kan ett tema exempelvis handla om hur en viss politiker

omskrivs i en följetong. Detta är beroende av den kontext som omsluter texten. I FRA-frågan kan det handla om att en viss förståelse krävs hos läsaren. I en artikel om Frederick Federley, som har omskrivits i stor omfattning i frågan, förväntas exempelvis läsaren känna till en del grundläggande fakta så som att han till en början var motståndare till lagen. Diskurser är vidare resultatet av de koder och mönster som genomsyrar vårt samhälle, vilket gör att vi uppfattar saker på ett visst beroende på vilken kontext vi befinner oss i (Lindgren, 2005). Inom en viss diskurs finns särskilda infallsvinklar, normer och sätt att resonera vilket gör att olika fenomen kan få olika diskursiva betydelser. I fråga om integritet och anonymitet, vilket FRA-frågan berör, uppfattar antagligen "svensken" begreppen annorlunda än en medborgare i ett land styrt av diktatur.

6.2.1. Urval

De tidningar som ligger i fokus för analysen är två av Sveriges största tidningar; Dagens Nyheter (morgontidning) och Aftonbladet (kvällstidning). Vid val av bloggar har vi valt att utgå från de bloggar som det har länkats till i artiklarna (både i löpande text och de vid sidan om) samt de som under perioden haft flest läsare.

Fördelen med en kvalitativ analys är att avgränsningar gällande mätperiod till viss del kan göras efter hand. Följaktligen kommer vi att undersöka artiklar och blogginlägg som publicerats den 18 juni, den dag då beslutet fattades. Därefter kommer vi att bearbeta både dagarna före och efter detta datum, tills vi upplever att empirin är mättad.

6.2.2. ECA-modellen

För att strukturera vårt arbete och se till texterna utifrån olika dimensioner kommer vi att använda oss av en etnografisk innehållsanalys. Den etnografiska innehållsanalysen, även kallad ECA-modellen (Etnographic content analysis) är ett kvalitativt angreppssätt som används för att se texten ur ett mångdimensionellt perspektiv. Modellen är lämplig vid analys av en större mängd texter (Altheide, 1996). Altheide förklarar modellen likt en systematisk kvalitativ innehållsanalys då den är en blandning av en kvantitativ innehållsanalys och en deltagande observation (*Ibid*). De kvantitativa inslagen i den meningen att metoden bygger på ett lättöverskådligt systematiskt material. De observatoriska egenskaperna å andra sidan speglas av analysen som kräver att forskaren går ner på djupet (*Ibid*).

I metoden eftersöks de latent och underliggande meningarna och syftet är att beskriva hur och på vilket sätt det undersökta fenomenet framställs i olika medier. Resultatet ska visa på tendenser och samband snarare än mätbar statistik och siffror. Med denna metod kan därför djupare meningar skapas. För att förstå innebörden av de olika texterna poängterar Altheide vikten av att se till sammanhanget, i detta fall tidningsartiklarnas och bloggarnas kontext (*Ibid*). Tidningarnas kontexter skiljer sig något då Aftonbladet, som vi tidigare nämnt, är konkurrensutsatta i högre grad än DN.

Till skillnad från en kvantitativ metod där fördefinierade variabler används, möjliggör ECA-modellen uppkomsten av nya infallsvinklar och undersökningsvariabler under arbetets gång. Resultatet bygger på aktiva tolkningar och subjektiva bedömningar (Altheide, 1996). Vid användningen av modellen är det därför viktigt att ständigt ha ett reflexivt förhållningssätt.

Sammanfattningsvis handlar modellen om att se texterna utifrån olika dimensioner och att ställa relevanta frågor till texterna. ECA-modellen innefattar tolv olika steg vilka vi kommer att utgå ifrån i arbetet.

1. Identifiera forskningsfråga
2. Teoriinläsning
3. Provanalys
4. Utkast till protokoll
5. Test av utkastet mot en liten datamängd
6. Revidering av protokollet
7. Urval
8. Datainsamling
9. Kodning
10. Jämförelse och kategorisering
11. Ta fram exempel
12. Uppsats

Inledningsvis identifierade vi vår forskningsfråga. Därefter läste vi in oss på den teori som var mest aktuell för studien. Steg tre handlade vidare om att bekanta sig med materialet för att få en uppfattning om hur urvalet skulle se ut. I detta skede studerade vi ett antal tidningar för att sedan avgränsa oss till två av dessa. Följande steg handlade vidare om hur vi skulle ta oss an texterna. Vilka frågor som var relevanta att ställa och hur dessa kunde delas in i olika teman. Resultatet blev ett protokoll som vi därefter testade på ett antal blogginlägg och tidningsartiklar. På så vis gick det snabbt att urskilja vilka frågor som fungerade bra och vilka vi kunde bortse ifrån. Då protokollet efter testet var fastställt påbörjade vi insamlingen av vårt valda material för att efter hand begränsa detta ytterligare. Med artiklarna och blogginläggen i hand blev det dags för analys och kodning. Utifrån vårt protokoll gick vi igenom var och en av texterna, fråga för fråga, för att kunna jämföra och kategorisera. Vi tog även fram konkreta exempel och sammanfattade efter hand resultatet i en text.

Det fullständiga frågeformuläret finns att läsa i bilaga 1 och nedan presenteras de mest centrala delarna av detta.

6.2.3. Frågor till tidningsartiklarna

Vid analysen av tidningsartiklarna har vi delat in våra frågor i två olika teman; "bloggat om artikeln" och "blogg i löpande text." "Bloggat om artikeln" är en ruta som förekommer bredvid både DN och Aftonbladets artiklar där det länkas till bloggar som omskrivit dessa. Rutan kallas i båda tidningarna för "Bloggat om artikeln" och den ger aktiva bloggare en chans att uppmärksammas.

Tema 1: "Bloggat om" artikeln

- Vilka bloggar förekommer?
- Vilka urvalsmekanismer gäller?

Detta tema behandlar de bloggar som det länkas till vid sidan om artikeln. Då vi under vår testanalys identifierade att informationen kring dessa bloggar på nätbilagan var begränsad, resulterade det också i färre frågor under detta tema.

Tema 2: Blogg i löpande text

- I vilket sammanhang är bloggen använd; är det för ren faktahämtning eller handlar det snarare om citat och uttalanden?
- Hur omskrivs bloggen som fenomen?
- Vilka bloggare omskrivs?

Då vi analyserat tidningsartiklarna har vårt syfte varit att identifiera hur bloggen fungerar i nyhetsrapporteringen. Är det som kunskapskälla eller debattföremål? Hur omskrivs bloggar i dagspress och vilka får komma till tals?

6.2.4. Frågor till bloggen

Vår utgångspunkt då vi analyserat bloggarna har yttrat sig i tre olika teman; "bloggen", "vem är bloggaren" och "Hur används bloggen?". Nedan presenteras dessa och dess innebörder.

Tema 1: Bloggen

- Typ av blogg
- Övriga inlägg
- Publicering

Med detta tema vill vi ta reda på vad för typ av bloggar det är som ges utrymme i dagspressen. Är bloggarna etablerade, spektakulära eller vad kan tänkas vara orsaken till att de får komma till tals?

Tema 2: Bloggaren

- Vem är bloggaren?
- Skrivsätt

Här vill vi identifiera vilka personerna bakom de uppmärksammade bloggarna är. Hur karakteriserar bloggaren sig själv? Är skribenten en professionell bloggare, har han eller hon hög social status eller det "vanligt folk" som får komma till tals?

Tema 3: Hur används bloggen?

- Fungerar den likt en nyhetssajt eller är den av privat karaktär?
- Används bloggen för att bemöta eventuell kritik?

I detta avseende vill vi ta reda på hur bloggaren använder sin blogg. Skapas debatt på bloggen eller hur ser aktiviteten ut?

6.2.5. Tillvägagångssätt

Innan analysen påbörjades hade vi för avsikt att välja ut endast ett fåtal artiklar från varje dag för att på så vis täcka in fler dagar. För att erhålla ett urval där inte slumpmässiga val kan påverka det slutgiltiga resultatet ändrade vi dock riktning. Således valde vi istället att förkorta vår analysperiod till den 14-26 juni för att på så vis kunna täcka in samtliga artiklar under de valda dagarna. Sammanlagt ligger 122 stycken artiklar till grunden för analysen. Fördelningen mellan de två tidningarna var relativt jämn, 58 stycken från Aftonbladet och 64 från DN. Vad gäller analysen av bloggarna har vi tittat dels på de bloggar som omnämnts i löpande text men även de som förekommit i rutan "Bloggat om artikeln".

Under arbetets gång har vi studerat texterna utifrån de ovan nämnda frågorna och fört protokoll över hur framställningen sett ut. Frågorna har varit av olika karaktärer för att på så vis kunna urskilja samband och tendenser. Då det väl blev dags för analysen gav protokollet ett lättöverskådligt resultat och de viktigaste delarna och citaten kunde plockas ut och analyseras. De artiklar samt de bloggar som vi använt oss av i analysredovisningen är vidare presenterade i bilaga 2.

6.2.6. Validitet och reliabilitet

För att undersökningen ska vara tillförlig krävs hög reliabilitet och god validitet. Enligt Thomsson (2002) handlar validitet i tolkande undersökningar om frågan huruvida man verkligen studerat de fenomen som man gett sig ut för att studera. Likaså om forskaren verkligen har tolkat det han eller hon avgett sig att tolka (Thomsson 2002). I kvalitativa undersökningar kan det dock innebära viss problematik att mäta validiteten. Esaiasson (2007) menar att validitet är det kanske svåraste problemet för den empiriska samhällsvetenskapen. Detta eftersom att det kan leda till översättningsproblem i och med konsekvenserna av att forskaren arbetar både med ett teoretiskt och operationellt språk (Esaiasson, 2007). Något som kan leda till översättningsproblem.

I denna studie är vårt mätinstrument den kvalitativa intervjuguide som utformats till de olika texterna och enligt Kvale (1997) stärker tematiseringen som vi gjort av frågorna studiens validitet. Genom att dela in frågorna i teman menar vi också att översättningsproblemen bör minska. Kvale (1997) menar vidare att en ständig kontroll av den insamlade informationen ökar validiteten. Av denna anledning har vi således läst artiklarna flera gånger och bearbetat dem bit för bit. Något som dock kan inverka på validiteten är den förförståelse av ämnet som vi sedan tidigare har med oss. Enligt Esaiasson kan denna nämligen bidra till systematiska fel i de slutsatser som vi drar (Esaiasson, 2007). Denna problematik har vi vidare haft i beaktning i arbetet med analysen.

Som vi inledningsvis nämnde krävs även hög reliabilitet för att studien ska uppnå god tillförlitlighet. Reliabilitet handlar å andra sidan om studiens konsistens eller fasthetsgrad. Har studien hög reliabilitet innebär det att det är teoretiskt möjligt att återskapa undersökningen av en annan forskare (Esaiasson, 2007). För att uppnå hög reliabilitet bör forskaren således beskriva sitt tillvägagångssätt så utförligt som möjligt. Ett sätt att

öka reliabiliteten i denna uppsats har varit att vi under vår mätperiod valt samtliga tidningsartiklar under de dagar som vi undersökt. Om en annan forskare i ett senare skede vill utföra samma studie går det på vis exempelvis inte att missa någon artikel eller liknande.

7. Resultat och analys

I detta kapitel följer en redovisning samt en analys av den information som vi funnit i artiklarna och bloggarna. Vad gäller artiklarna går det att i både Aftonbladet och DN se en tendens där bloggar idag ges relativt stort utrymme i dagspressen. Detta har yttrat sig på flera olika sätt då det dels har referats till bloggar i den löpande texten och det dels har länkats till de bloggar som "bloggat om artikeln".

Inledningsvis kommer fenomenet "blogg i löpande text" att beskrivas närmare då vi kommer att exemplifiera och påvisa hur bloggen har använts i olika sammanhang. I efterföljande del kommer de bloggar som förekommit mest frekvent i den löpande texten att presenteras närmare. Slutligen kommer vi att belysa fenomenet "bloggat om artikeln" där tidningarna hänvisar till bloggar som omskrivit deras artiklar. I detta sammanhang ligger fokus både på vilka bloggar det är som här ges plats men också vilka villkor och urvalskriterier som omger tidningarna.

7.1. Hänvisning till blogg i löpande text

Då bloggen omskrivits i de olika tidningsartiklarna har det skett på olika grunder. Framförallt har det refererats till bloggen i löpande text vid de tillfällen då journalisten hämtat citat och uttalanden från olika bloggar. I viss mån har bloggen även fungerat som kunskapskälla då fakta har hämtats. Aktiviteten som skedde i bloggösfären i samband med FRA-debatten har även den uppmärksammats och omskrivits i tidningarna. Till viss del har även bloggare getts utrymme i exempelvis intervjuer och då i egenskap av att han eller hon är just bloggare.

7.1.1. Citat och uttalanden

Då det hänvisats till bloggar i löpande text är det vanligt förekommande att journalisterna hämtat citat och uttalanden som framförallt politiker gett till olika bloggar. Politikerbloggen har då varit en väl använd källa. Exempelvis har både Aftonbladet och DN använt sig av ett och samma uttalande som är hämtat från en intervju som publicerats på bloggen. Båda tidningarna använder ett citat från folkpartisten Camilla Lindberg där hon uttalar sig om FRA; *"Jag håller oftast med mitt parti, men någonstans måste man dra en gräns där man inte längre tror på det, säger Camilla Lindberg till politikerbloggen.se."* (DN, 2008-06-18 och Aftonbladet, 2008-06-18). Istället för att journalisterna själva fått en intervju med Lindberg har de alltså använt bloggen som källa.

I Aftonbladets artikel om Lindberg bygger dessutom i stort sätt hela nyheten på information hämtad från inlägget i Politikerbloggen. I DN:s artikel däremot ligger inte fokus på enbart Lindberg utan uttalanden och fakta från andra källor ligger även till grund för artikeln.

Ytterligare ett exempel då Politikerbloggen angetts som källa är i en artikel från Aftonbladet publicerad den 19 juni där både fakta samt ett uttalande från FRA:s generaldirektör är hämtat från bloggen (Aftonbladet, 2008-06-19). Uttalandet från generaldirektören har även använts i ytterligare en av tidningens artiklar där resonemanget utvecklats ytterligare (Aftonbladet, 2008-06-19). DN har även de använt sig av samma uttalande. Ursprungligen är både uttalandet och nyheten hämtad från Tidningarnas telegrambyrå (TT) vilket tyder på att även dessa bevakar denna blogg. Att TT väljer att använda sig av bloggen som källa ökar även bloggens trovärdighet eftersom att TT har en dominerande ställning då många av landets tidningar använder sig av deras nyheter i sin rapportering.

En person som varit mycket omdiskuterad och omskriven i samband med FRA-debatten är centerpartisten Fredrick Federley som varit skeptisk till förslaget. Hans åsikter är flera gånger hämtade direkt från hans personliga blogg. I DN:s artikel, som handlar om en debatt där Federley talade, omskrivs även hans åsikter som presenterats på bloggen: *"Fredrick Federley som på sin blogg har beskrivit hur hans egen övertygelse säger att han borde rösta nej samtidigt som trycket från partiet att rösta ja är stort."* (DN, 2008-06-17) Aftonbladet beskriver samma debatt och citerar hur Federley ifrån talarstolen understryker att han öppet redogjort för sina våndor, både för journalister och på sin blogg (Aftonbladet, 2008-06-17). I denna artikel är det intressanta hur dagspressen blir en arena för marknadsföring av bloggen.

Citat hämtade från andra bloggar används vidare flitigt av Aftonbladet. Dels uppmärksammas åsikter och citat hämtade från en blogg av Ulf Bjereld, professor i statsvetenskap vid Göteborgs Universitets (Aftonbladet, 2008-06-16). Dels nämns "Tantrabloggen" och bloggskribentens uppmaning om att politikerna bör "rösta efter sitt hjärta" citeras (*Ibid*).

Inte helt oväntat består majoriteten av dem som citeras och får uttala sig i olika frågor i den löpande texten, av elitpersoner i form av politiker, professorer och högt uppsatta personer som berörts av frågan. Foucaults teori där hög social position är förbundet med offentligt uppvisande kan i detta avseende sägas påvisas (Danaher, 2001). Istället för att medborgare som är aktivt engagerade i frågan får uttala sig ges politiker såsom Frederick Federley och Camilla Lindberg utrymme. Följaktligen kan den demokratiska potentialen sägas minska då status i utgångsläget uppenbarligen krävs för att en röst här ska bli uppmärksammas.

I ett fåtal av artiklarna ges det dock även plats för privatpersoner som bloggar. Exempelvis ges bloggaren Calle Rebhinder utrymme då det hämtats citat från hans nyligen omnämnda blogg "Tantrabloggen". Vid närmare research på hans blogg visar det sig att denna ligger i toppen över de mest besökta bloggarna på bloggportalen.se. Dock är han ingen person som frekvent gets plats i pressen. I detta avseende kan vi dra paralleller till Thompson (2001), som menar att det i media handlar om ett uppvisande av åsikter, men som till skillnad från Habermas ser detta som positivt eftersom det ger fler människor tillträde att delta i den offentliga debatten.

7.1.2. Faktahämtning

Trots att citat och uttalanden som gjorts på bloggar tycks dominera finns det även andra användningsområden av bloggarna. Bland annat använder DN, Politikerbloggen för att redovisa fakta som där publicerats. Ett exempel är då de skriver att; *"Enligt politikerbloggen kommer moderaten Karl Sigfrid att rösta nej till förslaget"* (DN, 2008-06-17). Samma sak gör Aftonbladet när de skriver; *"enligt politikerbloggens källor skulle ett offentliggörande av de anställdas namn allvarligt kunna skada rikets säkerhet"* (Aftonbladet 2008-06-19).

I en av DN:s artiklar med ursprung från TT beskrivs Lars Olof Reinfeldts protester mot sitt parti och man refererar till hur han i sin blogg; *"tydligt visat att han inte följer partilinjen"* (DN, 2008-06-24). Inget citat är alltså hämtat utan informationen handlar om ren faktahämtning.

Gällande bloggen och dess funktion som kunskapskälla är trovärdighet i detta avseende en intressant aspekt. Medieanalytikern Alexander Mason menar att bloggen med dess personliga tilltal i viss mån bygger förtroende hos läsaren. Han menar också att bloggar har förutsättningar att se saker ur nya synvinklar och tillföra nya avslöjanden (Aftonbladet, 2005-07-03). Det som bloggen dock kritiserar för i detta sammanhang är att denna tillskillnad från dagspressen inte har samma ansvar gentemot sin publik. Som vi nämnde i teorikapitlet regleras dagspressen trots allt utav etiska regler och riktlinjer vilka ställer krav på det journalistiska arbetet. Bloggaren omfattas inte av dessa regler vilket i vissa fall kan påverka trovärdigheten. I detta sammanhang ställer vi oss frågan om det av denna anledning som bloggen framförallt används för att hämta citat och uttalanden och i mindre utsträckning för ren faktahämtning?

7.1.3. Hur personer i egenskap av bloggare får utrymme i media

I media är vi vana vid att "experter" inom olika områden ges rätten att uttala sig och tycka till i olika frågor. I de analyserade artiklarna förekommer bland annat dessa experter i form av att "statsvetaren", "forskaren" och "politikern". Ett fenomen som också uppdagats i artiklarna är hur personer i egenskap av bloggare får komma till tals i dagspress. I DN:s artikel "Det hänger bara på lite lull-lull" som behandlar de folkliga tyckarnas syn på lagen ges exempelvis bloggaren Henrik Alexandersson utrymme. Hans åsikter genomsyrar hela artikeln och han refereras till som bloggare (DN, 2008-06-18). Förutom bloggare är Alexandersson ordförande för nätverket Frihetsfronten men han är också en aktiv samhällsdebattör som medverkat bland annat i tv, radio och tidning. Det som är intressant i resonemanget är att han omskrivs som just "bloggare".

I ytterligare två av DN:s artiklar får Alexandersson komma till tals igen och han beskrivs då som samhällsdebattör och bloggare. I den ena artikeln får han uttala sig om bloggarnas maktpotential i samband med politikern Marianne Mikkos förslag om att alla bloggare ska registrera sig och framträda med namn och bild. *"Jag tror att makthavarna är oroliga över*

bloggvärlden. Det finns en härlig anarki där som gör medborgarjournalistiken till ett kraftfullt publicistiskt verktyg...Och sen visar det sig att bloggar klipper till rätt hårt ibland. Titta bara på genomslaget i FRA-frågan, säger Alexandersson". (DN, 2008-06-26) I den andra artikeln talar han även här om bloggans potential att påverka då han citeras med orden; "Vi vet att politiker läser våra bloggar. Även om inte regeringen tycks ha påverkats så har enskilda riksdagsledamöter det" (2008-06-14, DN).

I Aftonbladet används vidare "bloggare" som källa utan att det hänvisas till någon specifik blogg då de skriver att: "Bloggare beskriver statsministerns agerande som arrogant och maktfullkomligt." (Aftonbladet, 2008-06-26) Detta skulle kunna jämföras med att journalisten i stället skulle skriva "folket beskriver statsministerns agerande som arrogant och maktfullkomligt". Att journalisten väljer att omskriva bloggare (som om de innefattar en egen kategori av människor) vittnar om att det ligger ett värde i att vara bloggare.

Är då bloggaren vår tids nya expert? En fråga intressant i sammanhanget är också om det är de personer som redan tidigare varit samhällsdebattörer som nu också blir bloggare eller om det är åt andra hållet? Det vill säga att bloggar föder nya samhällsdebattörer. Oavsett vilket så kan bloggen åtminstone tänkas vara ett verktyg för nya tyckare att ta steget ut ur anonymiteten.

7.1.4. Bloggen som debattföremål

Bloggen är en utmärkt arena för debatt och detta är någonting som dagspressen har fått upp ögonen för, vilket tydligt går att urskilja i flera av de analyserade artiklarna. I detta avsnitt kommer vi att exemplifiera hur dagspressjournalistik skapar debatt och bygger resonemang utifrån det som händer i bloggssfären.

"MUF:s ordförande Niklas Wykman hotar att lämna moderaterna på grund av FRA-beslutet", går det att läsa i ingressen till en av Aftonbladets artiklar. Vidare är citat hämtade från Wykmans blogg där han skrivit om sina funderingar. Responsen från statsministern Fredrik Reinfeldt är vidare hämtad enbart från de uttalanden han gjort i Politikerbloggen (Aftonbladet, 2008-06-23). Denna artikel är ett talande exempel på hur bloggen fungerar som debattföremål och hur media följer debatten som sker på bloggarna

Det går även att se hur bloggen fungerat som debattföremål då tv-producenten Richard Slätt, har uppmärksammats i båda tidningarna på grund av uttalanden i sin blogg "Rätt& Slätt". Hela artiklar bygger på att han publicerat ett inlägg där han ber åtta namngivna riksdagsledamöter att "dra åt helvete". Artiklarna speglar hur centerpartiets kommunikationschef Lena Forsman reagerat på inlägget och kontaktat Rickards chef med klagomål och länkat till hans blogg. I båda tidningarna får Richard chans att bemöta Forsmans kritik och i Aftonbladet uttrycker han det som: "Hon försökte, via min chef, begränsa min yttrandefrihet, säger Richard Slätt" (Aftonbladet, 2008-06-22). Aftonbladet bifogar i artikeln om Rickards blogg dessutom hela hans inlägg men också det mejl som Forsman skrev till hans chef. En nyhet likt denna påvisar det faktum att politiker i

viss mån faktiskt läser och uppmärksammar det som publiceras i bloggofären. Enligt rapporten Bloggbävningen (2008) var Slätts blogg också en av de bloggarna som det länkades till mest under mätperioden. Hans inlägg "Ni kan dra åt helvete" hade enligt rapporten 55 stycken inlänkar (Bloggbävningen, 2008).

Ett konkret svar på vilka orsakerna är till att dagspressen har fått upp ögonen för debatten som sker i bloggofären, är svårt att ge. Det kan dels bero på att bloggen i sig har ett nyhetsvärde då det kan ge en trendigare och mer nytänkande profil till tidningen i fråga. För att dra paralleller till diskussionen som tidigare fördes kring nyhetsförmedling, förpackas nyheten på så vis på ett sätt som har ett värde för marknaden (Olsson, 2006). En annan bakomliggande orsak till att journalisterna omskriver bloggen kan också helt enkelt vara ett resultat av att de följer debatten för att fylla ut nyheter. Vidare kan det även bero på att journalistiken helt enkelt förändrats till det som Jay Roséns påvisat; att bli mer genomskinlig och bestå av ett utökat samarbete med folket (Rosen, 1994).

7.1.5. Hur bloggen som fenomen omskrivs

Mediebevakningen av bloggofären och dess aktivitet har beskrivits med ord så som "*Bloggofären sjuder av indignation*" (DN, 2008-06-18), "*I bloggar och diskussionsfora på nätet jäser missnöjet med förslaget*" (DN, 2008-06-15) och "*bloggarna manar till uppror*" (kritik mot FRA-lagen). I sin helhet framställs bloggofärens aktivitet i samband med FRA-rapporteringen som unik. I vår analys har vi därför valt att även se till hur bloggen som fenomen beskrivs i dagspressen. I förlängningen är avsikten att således få en insikt om hur medias bevakning av bloggen kan tänkas se ut.

Något som fått stor uppmärksamhet i media är blogg världens reaktion på Camilla Lindbergs beslut att rösta nej till FRA-lagen. Dagen efter omröstningen skedde enligt DN ett "upprop" i blogg världen där det uppmanades att "bomba riksdagen med blommor". Folkpartisten fick därefter ta emot hundratals blommor på grund av sin insats (DN, 2008-06-19). I detta avseende har journalisterna alltså skildrat aktiviteten i bloggofären likt ett upprop.

Enligt bloggportalen knuff.se var en av de mest lästa bloggarna under juni månad Rick Falkvinge från Piratpartiet. Detta uppmärksammas av DN och i artikeln "FRA-motståndare planerar aktioner" skrivs det om hur Falkvinge planerar en "bananrepublikfest" med anledning av omröstningen (DN, 2008-06-19). Vidare uppmanar han sina läsare att skriva ut en affisch som han publicerat på sin blogg för att de sedan ska hänga upp denna på så många platser som möjligt. Att pressen skapade en nyhet av denna händelse är ytterligare ett tecken på att media bevakar bloggofären.

Bevakningen och uppståndelsen kring bloggofärens protester skildras utförligt även i DN:s artikel "Digital demokrati". Med slagkraftiga ord och med en dramatisk och allvarlig ton lyfts bloggofärens bidrag i FRA-frågan fram: "*När riksdagen klubbade FRA-lagen var det inte början på slutet, utan slutet på en början. Den digitala opinion som har växt fram med och på nätet*

kommer inte att lägga sig ner och dö, därför att samhällsförändringar inte kan spolas tillbaks.” (DN, 2008-06-24). Att media dessutom håller ett vakande öga på vad som sker på bloggarna lyser igenom då man i samma artikel uttalar sig om att ”Den digitala opinionen är varken ”höger” eller ”vänster”, och saknar än så länge partipolitiskt hem.”

I vissa fall är bloggen också huvudföremål för hela artiklar. Ett exempel är DN:s artikel ”Bloggarna leder striden mot FRA-lag”, där bara rubriken säger en hel del om innehållet. I artikeln som publicerades innan det att beslutet fattades beskrivs det hur hundratals bloggare för kampanjer mot förslaget. Det skrivs vidare att det har riktats kritik mot både media och politiker som varit för tysta i debatten (DN, 2008-06-15). Bloggosfärens åsikter belyses således ur flera olika vinklar.

Förutom bloggarna omskrivs även nätverk på Internet som skapats i samband med FRA- motståndet. Ett av dessa är ”stoppa FRA-lagen” som är ett partipolitiskt obundet nätverk består av privatpersoner och organisationer. På sidan finns ett diskussionsforum men det publiceras också nyhetsartiklar och debattinlägg skrivna av personerna bakom sidan (stoppaFRAlagen.nu). I Aftonbladet och DN har upproret på sidan uppmärksamats och nätverkets kontaktperson Mikael Nilsson får i en artikel uttala sig om vilket genomslag hemsidan har fått (Aftonbladet, 2008-06-16). I ytterligare en artikel som Aftonbladet publicerat uppmärksammas nätverket och den aktivitet som det inbringat ”Fler än 350 000 personer hade igår varit inne på det nystartade nätverket Stoppa FRA-lagen”. I Artikeln understryks även att bloggvärlden har ett starkt stöd (Aftonbladet, 2008-06-17). Aktiviteten som skett på nätet har även skildrats i både Aftonbladet (2008-06-16) och DN (2008-06-18) där de hämtat siffror från bloggportalen knuff.se över aktuella blogginlägg.

I sammanhanget är det även intressant att återgå till Habermas (2003) bild av media som offentligt rum. Hans resonemang bygger på att det i media handlar om uppvisning av åsikter snarare än ett skapande av dem och att det på så vis är en representativ offentlighet. Han menar också att det politiska beslutsfattandet i dagens samhälle är dolt för insyn, vilket till viss del kan ifrågasättas. I FRA-frågan blev politikerna granskade i både dagspress och bloggar och besluten som tagits i frågan har varit allt annat än dolda för folket.

7.2. Bloggarna i löpande text

Ovan har vi presenterat hur bloggen har använts på olika sätt i Aftonbladet och DN:s nyhetsrapportering kring FRA-lagen. I texten nedan följer en närmare presentation av de bloggarna som fått mest uppmärksamhet i texterna. Syftet med att beslysa dessa är att få en närmare inblick i vad för typ av människor det är som getts plats i det offentliga rummet samt om dessa har någon gemensam nämnare.

Vid vår analys har vi också utgått ifrån det resultat som Twingly kommit fram till i rapporten Bloggbävningen (2008). I rapporten finns en lista där de mest länkade bloggarna i samband med FRA presenteras. Ett intressant mönster vi har kunnat tyda med hjälp av denna är att flera av de bloggar

som ingår i deras lista också är de som man omskrivit i löpande text i tidningsartiklarna. Henrik Alexandersson, Rick Falkvinge, Rickard Slätt och Frederick Federley är några av dessa vilka vi även kommer att studera närmare nedan.

Sammantaget kan vi se en tendens av att bloggarna som det länkas till i löpande text tillhör elitpersoner av olika slag. Detta resonemang går att koppla till Foucaults teori om att offentligt uppvisande är knutet till hög status (Danaher, 2000). Chanserna att en vanlig medborgare okänd för omvärlden skulle ges utrymme i tidningsartiklarnas löpande texter är således ytterst små.

7.2.1. Politikerbloggen

I de analyserade artiklarna är Politikerbloggen den mest frekvent använda källan. På kort tid har bloggen etablerat sig som en av de mest omtalade och framgångsrika bloggarna. Till stor del beror detta på att bloggen publicerat en mängd egna avslöjanden gällande det politiska Sverige. På dessa grunder har bloggen även ansetts som källa i

nyhetsrapporteringen vid ett flertal tillfällen. Exempelvis har DN, SVT, SvD, Ekot, Aftonbladet och GT/Expressen hämtat fakta och uttalanden från bloggen (Politikerbloggen).

Politikerbloggen säger sig själv vara en nichad nyhetssajt med en målgrupp bestående av landets makthavare i form av riksdagsmän, journalister, pr-konsulter, chefer och tjänstemän från Sveriges maktcentrum (Politikerbloggen). Vidare skrivs på bloggen att "På Politikerbloggen kan politikerna läsa om sig själva, sina partikamrater och om politiska motståndare. De får de senaste nyheterna från sin egen värld."

För att se till bloggens yttre liknar den mest en nyhetssajt snarare än en traditionell blogg och faktum är att hösten 2007 köptes bloggen upp av TV4. Bloggen är en renodlad politisk blogg och språket som används är rappt och professionellt. Som ansvarig utgivare står Daniel Ahlsén och tillsammans med Nicklas Svensson (tidigare politisk reporter vid expressen) rapporterar de och skriver inlägg på bloggen. Nämnvärt är även att Nicklas Svensson tidigare fällts för folkpartiets dataintrångsskandal. Frågan vi ställer oss är om bloggans trovärdighet påverkas av att den drivs av en dömd datorförbrytare samt en tidigare folkpartist? Vidare kan inlägg av relativt oseriös karaktär även bidra till att minska bloggans ställning. Ett exempel på detta är inlägget "Den ultimata listan - och de snyggaste" där de snyggaste tjejerna respektive killarna från Almedalveckan 2008 presenteras på bild. Om vi på dessa grunder skulle placera Politikerbloggen

i ett fack skulle den snarare hamna under kvällspressjournalistiken än i morgontidningen.

7.2.2. Henrik Alexandersson

Vid första anblick på Henrik Alexanderssons blogg ser denna ut som vilken blogg som helst. Personen bakom är dock en känd bloggare och samhällsdebattör som är aktiv med flera

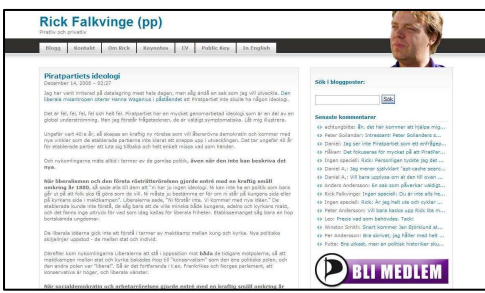
webbprojekt. Han är dels ordförande för nätverket Frihetsfronten och dels har han en egen blogg. I nuläget är Alexandersson skribent och informationskonsult med bas i både Stockholm och Bryssel. Han har tidigare arbetat som riksdagsreporter, författare samt varit kommunpolitiker Göteborg för Moderata samlingspartiet. Således är han är man med hög social status. Språket i hans blogg kan vidare sammanfattas vid; korrekt och professionellt och innehållet som aktuellt och närmst journalistiskt.

I likhet med Politikerbloggen har även Alexanderssons blogg använts som källa i dagspress då han publicerat flera egna avslöjanden. I samband med FRA-frågan har han bland annat publicerat en lista som han menar visar på att FRA misskött sin verksamhet då "FRA spanade i kabel redan 1996" (Henrik Alexandersson). Nyheten uppmärksammades i andra bloggar men även i traditionell media där det också diskuterades huruvida teorin stämde eller ej.

Alexandersson har vidare också getts utrymme i dagspressen vid flera tillfällen i form av intervjuer där han fått tycka till och uttala sig om FRA – debatten. Han är tydlig i sin kritik och är en öppen motståndare till FRA. Sin blogg beskriver han som en "frihetlig blogg" och merparten av inläggen handlar om FRA, EU-politik, rättssäkerhet och integritetsfrågor. Som bevis för sina prestationer blev han även framröstad av bloggare till "årets politiska blogg 2008".

7.2.3. Rick Falkvinge (PP)

Då vi studerade tidningsartiklarna uppmärksammande vi att en av de mest lästa bloggarna under juni månad var Rick Falkvinge från Piratpartiet. Han uppmärksammades också i samband med "bananrepublikfesten" som vi tidigare omnämnde. Som ordförande för Piratpartiet vars hjärtefrågor handlar om privatliv och personlig integritet (Piratpartiet) är det kanske

inte så konstigt att Falkvinge debatterar och ges utrymme i samband med FRA-frågan. Det intressanta däremot är att tidningarna hämtar information från hans blogg där han själv tydliggör att han publicerar sina inlägg i egenskap av privatperson. På bloggen skriver han; *"Den här bloggen skrivs som privatperson. Mina officiella uttalanden som partifunktionär görs i pressmeddelanden eller nyhetsbrev. Dessa kan förvisso också publiceras på bloggen, men det gör inte resten till något annat än privata uttalanden."* (Rick Falkvinge, PP) Vid en närmare titt på bloggen går det dock att konstatera att majoriteten av inläggen behandlar politiska frågor som ligger i fokus för Piratpartiet.

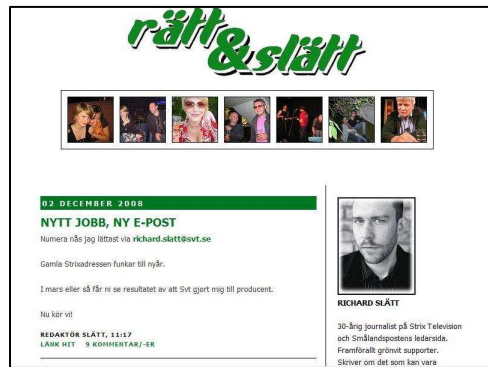
Det går också att urskilja att Falkvinge publicerar information som fortfarande inte offentliggjorts. I ett inlägg som publicerades den 3 december i år bifogas exempelvis en proposition som vid tillfället ännu inte publicerats på regeringens hemsida (Rick Falvinge, PP).

Vanligt återkommande på bloggen är också att Falkvinge bemöter kritik, kommentarer och publicitet som han eller Piratpartiet fått i olika medium. Ett exempel är då han i ett inlägg den 29:e juni citerar Dagens nyheter som skriver att *"Piratpartiet ställer upp i EU-parlamentsvalet nästa år. Antagandet av FRA-lagen gör att partiet har den politiska agendan på sin sida, menar en statsvetare."* För att sedan kommentera artikeln med orden: *"Det har vi sagt länge. Det är skönt att fler börjar se det, även i etablissemanget."* (Rick Falkvinge). I ett annat inlägg (Rick Falkvinge) gör han också en grundläggande analys av en artikel av FRA:s chef som publicerats i Svenska dagbladet. Likaså använder han bloggen som verktyg för att dementera uppgifter. Vad gäller den omskrivna "bananrepublikfesten" som dagspressen hämtade information om från Falkvinges blogg förtydligar han till exempel Piratpartiets ställningstagande till festen. I inlägget skriver han: *"Jag har fått lite frågor från folk som är obekväma med att Piratpartiet tagit initiativet till bananrepublikfesten med sambamusik på torsdag (torsdag!) den 3 juli. Det är viktigt för mig att förtydliga att det här är inte ett event som handlar om Piratpartiet. Det handlar om FRAs allmänna avlyssning."* (Falkvinge, PP)

Vi har vidare studerat det specifika blogginlägg som dagspressen hänvisat till där Falkvinge uppmanar till deltagande vid festen. Falkvinge beskriver här festen och propagerar för den strategiskt valda uppvisningen: *"Datumet är valt så att vi dels har tid att hämta oss, dels har tid att sprida ordet, och dessutom ligger det precis innan politikerveckan i Almedalen. En stark uppvisning här går inte att ignorera på Politikerveckan."* (Rick Falkvinge) En slutsats som i detta sammanhang går att dra är att bloggen är ett perfekt redskap för att nå ut med ett budskap. Åtminstone om budskapet intresserar pressen och åtminstone om du som i Falkvinges fall har en ställning som gör att bloggen uppenbarligen bevakas av media.

7.2.4. Rätt och Slätt

Som vi tidigare nämnt omskrevs Strix-producenten Rickard Slätt i både DN och Aftonbladet på grund av sitt blogginlägg där han bad ett antal riksdagspolitiker att "dra åt helvete". Vi har studerat Slätts blogg lite närmare med förhoppningen att få någon klarhet i om han gavs utrymme i pressen på

grund av endast sitt provocerande uttalande. Eller var det faktum att han arbetar som journalist och dessutom är vän med de politiska riksdagsmännen, en bidragande faktor? Stämmer resonemanget som fördes i teorikapitlet där Henrik Oscarsson, docent i statskunskap vid Göteborgs universitet, uttalar sig om att bloggarna består av en sluten, akademisk elitgrupp med stort politiskt intresse? Eller hade vilken svensk som helst kunnat bli omskriven på samma vis om han eller hon uttalat samma sak? Vid den första anblicken på Rickards blogg "Rätt & Slätt" ges läsaren intrycket av att skribenten arbetar professionellt som journalist men att det som främst värmer hans hjärta är fotbollen. I informationsrutan om sig själv beskriver Rickard sig som en "30-årig journalist på Strix Television och Smålandspostens ledarsida. Framförallt grönvit supporter. Skriver om det som kan vara förnedrande för mig som person, men kärleksfullt om andra som förtjänar det." (Rätt & Slätt). På bloggens förstasida syns vidare en vinjett av bilder som ser ut att spegla Slätts privatliv.

I ämnesraden på bloggens sida ligger vidare ett antal kategorier som dels talar om vad bloggen handlar om men också vilka bloggar och Internetsidor som Slätt har valt att länka till. Kategorierna där Slätt länkar är de som är mest talande; "Arbetsgivare", "vi är Hammarby", "andras tankar", "polittruck", "livet på ståplats", "mediageggean" och "redaktionsbloggar". Under kategorierna "tidigare djuplösningar" och "fornstora dagar" finns slutligen Slätts egna inlägg publicerade.

Till skillnad från exempelvis Rick Falkvinges blogg handlar Slätts blogg om hans privata göromål till en stor del. Under juni månad då vi förväntade oss att finna relativt många inlägg om FRA, handlade flertalet av inläggen i stället om just fotboll och Hammarby.

Vidare karaktäriseras språket i många inlägg av att vara ganska rappt. "Kuken, va kåta strebrarna måste bli när de sätter titlar på sina dokument på Försvarsdepartementet", "Fucking jävla Florida. Fucking jävla elektorsystem. "Den jobbängesten som kom över mig den natten var inte av guds nåde." (Rätt & slätt), "Jag är nu i Kuala Lumpur och planen är nog att bli driitfull med det norska crewet". Citaten ovan är bara några exempel på Slätts informella framtoning.

7.2.5. Fredrick Federley

Centerpartisten Fredrik Federley har varit ett av de stora namnen i FRA – debatten. Federleys politiska bana kan sammanfattas av bland annat förbundsordförande i Centerpartiets ungdomsförbund mellan 2002-2007 samt riksdagsledamot sedan år 2006. På sin blogg beskriver han sig själv som *”Riksdagsledamot för Centerpartiet. Grön liberal som eftersträvar frihet, ansvar och en god miljö. Bloggar oftast från Hammarby Sjöstad.”*

Vilket tidigare nämnts har Federley getts stor medial uppmärksamhet i FRA – debatten. Mycket beroende på att han till en början skrev inlägg på sin blogg vilka visade tveksamheter gentemot förslaget trots att det gick emot den egna partiledningens inställning. Han hyllades av denna anledning i bloggvärlden men då han till sist valde att lägga ner sin röst ställdes han inför mycket hård kritik av bloggarna.

Likt Falkvinge använder även Federley sin blogg för att bemöta eventuell kritik och liknande han fått i media. Exempel på detta är då han i ett inlägg skriver; *”Efter voteringen sades det att man sett oss smita ut bakvägen, med rädsla i ögonen, från riksdagen. Vi åkte ut ur garaget i en bil med tonade rutor. Ingen såg det. Men sanningen uppstår för den som bäst kan beskriva den.”*

7.3. Hänvisning till blogg vid sidan av artikeln

I både DN och Aftonbladet länkas det ofta vid sidan av artiklarna till bloggar som omskrivit dessa. Funktionen ”Bloggat om artikeln” är menat att gynna båda tidning och blogg i form av en ökad läsekrets då de länkar till varandra. Journalister kan även få direkt kritik för en artikel på detta sätt och ”bloggat om” kan också bli ett verktyg för debatt. I detta avsnitt har vi för avsikt att identifiera tidningarnas urvalsmekanismer samt titta närmare på vilka det är som faktiskt syns på detta vis. Öppnar funktionen upp för vanliga medborgare att synas och tycka till eller vem är det som här ges plats? Går det att urskilja några gemensamma drag hos de bloggar som uppmärksammas?

7.3.1. Urvalsmekanismer

På DN:s webbsida ges bloggare möjlighet att synas i form av en sammanställd lista av bloggar som länkat till artikeln. För att hamna på listan krävs att bloggaren ”pingar” DN:s teknikleverantör Twingly, det vill säga att bloggaren anmäler att han eller hon vill synas bland de som bloggat om artikeln. Twingly är en bloggsökmotor som levererar blogg tjänster till framstående dagstidningar som exempelvis Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet. Twingly ansvarar alltså för DN:s tjänst ”bloggat om artikeln”. Rankningen som sedan sker baseras i sin tur på

antalet länkar som bloggen har fått från andra bloggar. Den som fått flest hamnar således överst på listan.

På Aftonbladets sida är spelreglerna ganska snarlika. För att ett blogginlägg överhuvudtaget ska kunna publiceras bredvid Aftonbladets artiklar krävs åtminstone två handlingar. Först och främst måste bloggen vara upplagd via Bloggportalen.se. Portalen som ägs av Aftonbladet Nya Medier är en katalog och söktjänst för svenska bloggar och den innehåller över 17 000 bloggar. Därefter krävs det att du som bloggare i ditt inlägg klistrar in en länk som finns tillgänglig i samband med artikeln på Aftonbladets hemsida. På tidningens hemsida finns tips för hur du kan öka besöksantalet då det i slutändan är de inlägg med flest besökare som publiceras i rutan "bloggat om artikeln" vid sidan om nyheten. Det är vidare de tre högst rankade inläggen som är synliga i rutan och som inte kräver att läsaren aktivt måste klicka sig vidare på länken "läs alla".

Varken DN eller Aftonbladet säger sig svara för uppgifterna på bloggarna. Om läsaren däremot uppfattar bloggen eller en uppgift på denna som olämplig uppmanar tidningarna att kontakta redaktionen.

7.4.1. Vilka bloggare länkas det till?

I rutan "bloggat om artikeln" finns plats för länkar till max tre bloggar i Aftonbladet respektive fyra i DN. För den som vill läsa ytterligare bloggar som "bloggat om artikeln" går det dock att klicka sig vidare men det är trots allt de som syns i den första rutan som ges störst uppmärksamhet. De som syns är alltså de bloggar som redan har flest antal besökare. Följaktligen spelar inte blogginläggets innehåll någon roll för nyheten. På följande vis kan "bloggat om artikeln" bli ett redskap för de som redan har makt att synas ytterligare. Foucaults teori gällande synlighet och makt kan ur detta perspektiv sägas stärkas då det i rutan framförallt länkas till redan etablerade bloggar (Thompson 2001). Det finns dock undantag, exempelvis om ett fåtal bloggare länkar till en specifik artikel. Chanserna att en okänd blogg med en liten läsekrets länkas till är då större.

I analysen har vi därav valt att titta närmare på de bloggar som toppar rutorna. Resultatet av vår analys har visat på en markant blandning av både journalister, författare och politiker vilka är aktiva i frågan men även enskilda privatpersoner har uppmärksammats. En del bloggar har handlat om enbart politik medan andra handlar om vardagsbekymmer eller allmänna betraktelser. Nedan presenteras de olika typer av bloggar som förekommit i tidningarna.

7.4.1.1. Professionellt insatta

Den första kategori av bloggare som vi funnit är de som till karaktären är privata men som skrivs av personer som professionellt sysslar med politik eller journalistik.

Ett exempel är André Assarssons blogg som främst länkat till DN:s artiklar. 25-åringen säger sig vara aktiv i frihetens tjänst och han är 1:e vice förbundsordförande för Moderata Ungdomsförbundet och adjungerad ledamot i Moderaternas partistyrelse (Assarsson). Även "PiratJanne" länkas det till och hans blogg handlar i princip bara om FRA-frågan, vilket går att urläsa endast genom titeln på bloggen "*Pirat Janne -En blogg om integritet, fildelning, övervakning och annat*".(PiratJanne) "PiratJanne" är ytterligare ett exempel på en blogg som drivs av en yrkesverksam person, nämligen Jan Lindgren, som är ledare för Piratpartiet i Stockholmsdistriktet. På sin blogg varvar han fakta som han hämtat från andra källor med egna utlåtanden och personliga åsikter kring denna. Språket är korrekt men "tyckande" och det går att urläsa att Jan brinner för integritetsfrågor.

Ytterligare en blogg som skrivs på ett privat plan men som drivs av en aktiv skribent och debattör är "Oscar Swartz". Swartzs blogg är frekvent återkommande i både DN och Aftonbladet och de länkade inläggen genomsyras främst av hans personliga åsikter om politikernas uttalanden och agerande. På bloggen beskriver han sig själv som en; "*stark förespråkare för fri kommunikation, där ämnen som fildelning och övervakning på nätet kommer in...Jag var mycket aktiv och drivande i den sk. FRA-debatten 2008*"(Oscar Swartz). Förutom att han ofta länkas till i dagspressens artiklar blev han dessutom tilldelad Politikerbloggens nyhetspris 2008 för årets medborgarjournalist.

En i Aftonbladet också återkommande blogg är "Opassande". Under fliken "Om Emma" beskriver skribenten Emma sina fritidsintressen, sin personlighet men också sin politiska färg och partitillhörighet: "*Politisk färg: lila - piratpartist tills några av de frågor som jag upplever som viktigast just nu representeras ordentligt parlamentariskt. "Normalt" står jag till vänster. Den här bloggen representerar inte piratpartiet, dock, utan fungerar som mitt digitala köksbord där jag "pys-ventilerar" mina åsikter om allt möjligt, stort som smått.*" (Opassande) Efter att vi gått igenom sidan lite närmare framkommer det dock att Emma är riksdagskandidat för Piratpartiet samt att hon startat nätverket "Riksdagssvar" vars syfte är att försöka redogöra för de enskilda politikernas ställningstagande i fråga om signalspaningslagarna. Nätverket är också skapat för att ta reda på politikernas kunskaper om FRA-lagen (riksdagssvar.se).

7.4.1.2. Med journalistiskt syfte

Vidare länkas det också till bloggar som publiceras i journalistiskt syfte. Dessa bloggarnas existens menar vi kan vara ett resultat av att dagens publik blivit mätta på de traditionella mediernas styrning av de politiska diskussionerna (Kline, 2005).

Bloggarna "Mina moderata karameller" och "Kulturbloggen" är båda exempel på privatpersoner som valt att ta saken i egna händer. På den

förstnämnda förtydligas syftet med sidan då det i fakta rutan står att *"Publicering görs med journalistiskt syfte i enlighet med SFS 1998:204"* (Minamoderatakarameller). Det framgår dessutom tydligt i text att skribenten är moderat och att FRA-lagen är en av hans hjärtefrågor. På Kulturbloggen å andra sidan är inte skribentens inriktning lika politisk. På sidan skriver hon; *"Jag som startat Kulturbloggen heter Rosemari Södergren och är journalist, webbkonsult och bloggare sedan många, många år. 2007 gav jag ut boken Alla kan blogga - en handbok med handfasta råd för alla som vill börja blogga."* (Kulturbloggen) Vidare förklarar hon att hon sedan sommaren 2008 börjat utveckla sidan till att bli en mer journalistisk produkt med intervjuer och nyheter men att de mer traditionella blogginläggen fortfarande kommer att finnas kvar.

I bloggen "falkblick.nu" skrivs texterna också i ett journalistiskt syfte. Sidan drivs av flera skribenter och enligt dem själva ska sidan motsvara *"en kollektiv blogg där ett antal skribenter sammanstrålat för att rapportera om händelser och trender som inte uppmärksammas i media, bedriva samhällsanalys och utbyta åsikter. Vår förhoppning är att Falkblick skall vara en resurs för alla dem som söker nyheter och information utanför de gängse kanalerna, samtidigt som vi vill erbjuda en fördjupande analys och diskussion om händelser som behandlas i massmedierna."* (Falkblick.nu) Bloggen kan ses som en alternativ nyhetsförmedlare och på sidan går det att läsa om allt från politik till problematik som berör närsamhället.

7.4.1.3. Aktiva privatpersoner

De flesta av bloggarna som visas i rutan är privata och en av dessa är "Jinges web & fotoblog" som det länkats till i både Aftonbladet och DN. På bloggen beskriver skribenten att sidan *"drivs av en snäll och sansad äldre herre, bråkar aldrig med någon, klappar katten, fotograferar och skriver om politik mest varje dag"* (Jinges web & fotoblog). Hans inlägg handlar vidare om nyheter och fenomen i alla dess former och ämnen som Israel, varsel, USA och FRA är bara några exempel. Det som utmärker hans inlägg något är dess utformning. I princip alla inlägg är utformade likt artiklar med rubriker, ingresser och underrubriker. Vad som går att urskilja vid en närmare titt på hans blogg är också att det inte bara är DN och Aftonbladet han länkar till utan även andra tidningar är vanligt förekommande. Att bloggar länkar till flera tidningar är vidare ett återkommande fenomen. En bakomliggande orsak till detta kan tänkas vara att det i slutändan kan ge uppmärksamhet för den egna bloggen.

Ytterligare exempel på en aktiv privatperson vars blogg hamnat i DN:s ruta "bloggat om artikeln" är "kappe - life of a redhead". På sidan beskriver skribenten sig själv som en *"Jordnära snubbe på 18 bast som lever på tortellini... Bor söder om Söder i Stockholm och går i 3:an på Kärrtorps gymnasium... Vägrar blunda för vad jag ser i dagens samhälle."* (kappe - life of a redhead) Bloggen handlar i stort om allt och ingenting; samhällsproblem, egna funderingar samt vardagsbekymmer. Endast ett fåtal av inläggen behandlar FRA-frågan.

Ännu en engagerad privatperson som förekommer i DN:s "bloggat om" är Magnus Orest. På sin blogg "G-svampen" beskriver han hur bloggen är ett

sätt att hanterat sin skrivklåda på och om sig själv säger han vara; *"trettiplussare och student vid Stockholms Universitet. Läser saker som är kul och även sånt som är bra att kunna. Har åsikter om mycket... Denna blogg är inte politiskt motiverad. Jag ifrågasätter allt och alla."* (G-svampen)

Ett avslutande exempel på en aktiv tyckare vars blogg återkommit vid sidan av artiklarna i Aftonbladet är Anders Svenssons blogg "Svensson". Anders beskriver sig själv som en *"Medelålders vänsteraktivist från Göteborg"*. (Svensson) Vidare beskriver han hur han under större delen av sitt liv arbetat på fabrik och inom bilindustrin men hur han nu vidareutbildat sig inom IT-området. Likaså skriver han: *"Större delen av mitt vuxna liv har jag varit politiskt aktiv i miljörelser, antirastisk verksamhet, musikrelsen på 1970-talet, fackligt aktiv och aktiv inom Socialistiska Partiet och Fjärde Internationalen såväl som inom den globala rättviserörelsen."* Vi frågar oss vidare vad det är som gör att så många människor väljer att läsa hans inlägg? För många läsare, det har han ju uppenbarligen och enligt en nyligen sammanställd lista som Twingly gjort över de 100 viktigaste bloggarna i Sverige kommer Svenssons blogg dessutom på nionde plats (Twingly 2).¹ Kanske är det helt enkelt så att Svensson är en rutinerad bloggare som hänvisar på ett intressant och proffsigt sätt som leder till att han på så vis ökar sitt besöksantal? Eller beror det på att han ligger inne med egna avslöjanden? Som han skriver i ett inlägg den 26 juni i år: *"Bloggen Bent och jag har tidigare avslöjat att moderaterna hotade motståndare till FRA med uteslutning."* (Svensson, 2008-06-26) Vi kan i detta sammanhang återgå till Gillmores resonemang om att den enskilde journalistens kunskaper inte kan överträffas av hans eller hennes hundratusentals läsare. Samt att läsaren vet mer än journalisten (Gillmore, 2006), vilket Anders Svensson i detta fall är ett tydligt exempel på.

¹ Hänsyn bör dock tas till att vi inte har någon kunskap om vad som ligger bakom listan och vad man använt sig av för typ av kriterier.

7.5 Sammanfattning av resultatet

För att skapa en lättöverskådlig bild av analysens resultat presenteras nedan de huvudsakliga slutsatser vi kommit fram till;

- **Politikerbloggen – vanligt förekommande**
En slutsats vi har dragit är att Politikerbloggen är en blogg som i stor omfattning förekommer som källa i den löpande texten. Det är också denna blogg som därmed i störst utsträckning kan liknas vid en etablerad källa då den liknar en nyhetssajt och ägs av TV4. Tidningarna hämtar uttalanden från bloggen och redovisar fakta som publicerats där.
- **Elitpersoner får mycket uppmärksamhet**
Utifrån vår analys har vi kunnat identifiera att de som får utrymme i artiklarnas löpande text till stor del består av elitpersoner i form av politiker, professorer, samhällsdebattörer och högt uppsatta personer som berörts av frågan. I ett fåtal av artiklarna ges det dock även plats för privatpersoner som bloggar.
- **Bloggaren – den nya experten**
Det går i både Aftonbladet och DN att se en tendens där personer i egenskap av bloggare får komma till tals likt experter. En slutsats vi dragit av detta är att det ligger ett värde i att vara bloggare.
- **Politiker tycks aktivt följa bloggofären**
Ett mönster vi kunnat urskilja i artiklarna är att politiker i viss mån tycks följa och uppmärksamma det som skrivs i bloggofären. En nyhet som starkt påvisar detta faktum är då tv-producenten Richard Slätt på sin blogg bad ett antal riksdagsledamöter att "dra åt helvete".
- **Bloggofären- hett ämne i dagspressen**
En tendens där bloggofären som fenomen får stor uppmärksamhet i dagspressen går att urskilja och i flera av artiklar omskrivs bloggofärens reaktioner på de politiska besluten.
- **Makt i utgångsläget har viss betydelse**
Utifrån vår analys av de bloggar som hänvisats till vid sidan om artiklarna är det framförallt de bloggar som redan har många besökare som getts ytterligare plats. De små oetablerade bloggarna med få läsare har således relativt liten chans att uppmärksammas i dagspressen på detta sätt.
- **En markant blandning av bloggare och bloggar**
Resultatet av analysen av de bloggar som "bloggat om artikeln" har visat på en markant blandning. Både journalister, författare och politiker vilka är aktiva i frågan har toppat listorna. Men även enskilda privatpersoner utan någon direkt koppling till FRA har fått utrymme.

8. Slutdiskussion

För att nu slutligen knyta samman våra resultat kommer vi att se till vårt syfte samt de frågeställningar som vi inledningsvis ställde. Utifrån syftet att *beskriva hur dagspressen förhåller sig till bloggarna i nyhetsrapporteringen* ställde vi frågorna (1) *hur dagspress hänvisar till blogg* samt (2) *vilka bloggar som ges utrymme i dagspressen?* Följaktligen kommer nu en diskussion föras över vad vi kommit fram till i respektive fråga. I detta sammanhang kommer även de utgångspunkter som vi tidigare presenterat att lyftas upp på nytt.

1. Hur hänvisar dagspressen till bloggarna?

Med denna fråga var vår avsikt att ta reda på hur dagspressen använder sig av bloggarna i nyhetsrapporteringen. Vårt resultat visade på att bloggen har en betydande roll i dagspressens nyhetsförmedling. Tidningarna använder bloggen som källa i löpande text både gällande citat och uttalande men även till viss del för faktahämtning. Dagspressen tycks även bevaka bloggarna och dess aktivitet då bloggofären som fenomen också omskrivs frekvent i FRA-debatten. Att nyheter på detta vis skapas av att exempelvis bloggare "rasar mot förslaget" tyder på att det som händer i bloggofären har ett nyhetsvärde. Som både kunskapskälla och debattföremål har bloggen kommit att fylla en funktion. Då FRA-aktiva politiker, så som exempelvis Fredrick Federley och Camilla Lindberg, uttalat sig i bloggar istället för i intervjuer med dagspressen har bloggen varit en återkommande källa.

Frågan som går att ställa sig i detta sammanhang är varför dagspressen använder bloggen som källa istället för direkta uttalanden? Dels kan det i vissa lägen vara en tidssparande metod. Dels kan det handla om att bloggen är ett för tillfället "trendigt" nyhetsmedium som kan ge tidningen en modernare framtoning. Ytterligare en anledning till att bloggen används som källa kan vara att exempelvis politiker medvetet inte ger intervjuer direkt till dagspressen, för att på så vis slippa förvanskas i media, då journalisterna gör sina egna tolkningar. Det blir följaktligen ett strategiskt drag vilket går att sätta i samband med Allerns teori om hur politiker har medvetna motiv då de delger media upplysningar (Allern, 1997). En politiker som föredrar detta tillvägagångssätt är utrikesministern Carl Bildt. Han är en av de mest framstående politikerna ute i bloggofären och säger sig själv hellre göra uttalanden i sin blogg än direkt i media (DN, 2008-12-10).

Vad gäller eventuella skillnader mellan morgon- och kvällspressens refererande till bloggar är dessa i princip obefintliga. Båda tidningarna refererar på olika sätt till bloggarna och bloggarna i sin tur refererar till tidningarna för att bli publicerade i rutan "bloggar om artikeln". Det går således att identifiera en symbios där de länkar till varandra. Fenomenet skulle kunna liknas vid en "win-win" situation där båda parter får ut någonting av att länka till varandra. I båda fallen handlar det om uppmärksamhet och en ökad läsekrets. Funktionen har dock bidragit till att bloggarna kommit att kritiserats för att skriva om endast det som ger inlänknings. Exempel på detta kan vara att bloggare skriver inlägg om det som tidningarna för tillfället skriver om bara för att på vis länkas tillbaka

till. Resultatet kan bidra till en likriktning av bloggösfären och att bloggare blir mindre självständiga då hungern efter unika besökare blir allt större. Dagspressen kan på detta sätt sägas dirigera bloggare och deras innehåll.

Å andra sidan kan detta synsätt kritiserars då både morgon- och kvällspress till viss del följer bloggösfären för att hämta nyheter. Alex Schulman, som har en av de mest lästa bloggarna i Sverige menar att verkligheten snarare speglas av detta synsätt. I programmet Nyhetsmorgon i Tv4 talar han om hur tidningsreportrar och journalister idag ser till bloggare för nyhetsrapportering. Han liknar bloggen vid det "det piggaste forumet" och säger vidare att det är i bloggösfären som "det händer". Han menar också att både morgon- och kvällspress utgår från bloggvärlden i sin rapportering och att det i dag är bloggarna som sätter agendan. Han beskriver även hur bloggarna kan starta opinion genom att flera bloggare skriver om ett och samma ämne. De populäraste ämnena presenteras på olika nätsidor vilket snappas upp av media som i sin tur omvandlar stoffet till nyheter (Tv4 Nyhetsmorgon, 2008-12-27). Politikern Camilla Lindberg säger i samma intervju att bloggarna sitter på en viss maktposition i Sverige.

Vi menar dock att båda resonemangen är aktuella och att de bygger på varandra. En av framgångsfaktorerna för att skapa en etablerad blogg är mycket riktigt att skriva om det som dagspressen uppmärksammar. På detta vis ökar chanserna till att bli uppmärksammad och få flera läsare. När bloggen dock kommit till den punkt då den "står på egna ben" menar vi att en typ av maktskifte är möjlig. I detta skede kan det i stället leda till att det är dagspressen som följer bloggen i stället för tvärtom.

2. Vilka bloggar ges utrymme i dagspressen i samband med rapporteringen kring FRA-frågan?

Avsikten med denna frågeställning var att undersöka bloggarnas demokratiska potential genom att se till vilka det är som faktiskt ges utrymme.

Det vi kan utläsa av vår analys är att det finns en skillnad mellan vilka bloggar som ges uppmärksamhet i den löpande texten och de som syns vid sidan om artiklarna. I själva artiklarna är det främst olika typer av elitpersoner som ges plats och får uttala sig i frågan. Exempel på dessa är folkpartisten Fredrick Federley, och strix-producenten Richard Slätt samt Rick Falkvinge som är ordförande för Piratpartiet. Slutsatsen vi kan dra av detta är att status i utgångsläget näst intill är en förutsättning för att ges utrymme i artiklarnas löpande text.

Den blogg som är vanligast förekommande i den löpande texten och som använts av båda tidningarna är Politikerbloggen. Att det är just Politikerbloggen menar vi beror på att det är den blogg som till sitt utseende, sitt upplägg samt sin upphovsman, mest påminner om de traditionella mediekanalerna. Till skillnad från de personliga bloggarna skiljer sig denna således avsevärt. Den kan mest liknas vid en nyhetsajt och den ägs dessutom av tv4.

I rutan "bloggat om artikeln" däremot är kompotten mer blandad och här rör det sig om både journalister, författare och politiker vilka är aktiva i frågan. Men även enskilda privatpersoner utan någon direkt koppling till FRA har här fått utrymme.

Gällande bloggans demokratiska potential och vilka konsekvenser det nya publiceringsverktyget har fått för beslutsfattandet, har vi funnit argument som talar för att bloggarna påverkat FRA-debatten. Ett argument bygger på att bloggarna helt enkelt getts stort utrymme i dagspress i samband med frågan. Till en början var så inte fallet. Inledningsvis var medias rapportering kring FRA-frågan bristfällig medan ämnet diskuterades flitigt på bloggarna (Bloggbävningen, 2008). Det har diskuterats mycket kring huruvida det var trycket från bloggofären som gjorde att media hakade på och det har även spekulerats kring huruvida bloggarna påverkat de faktiska besluten. Vi menar att bloggarna har spelat en betydande roll för FRA-frågan. Slutsatsen vi kan dra är att då en mängd bloggare går samman och bildar opinion fungerar de som en fjärdestatsmakt. På detta vis kan bloggare sätta ämnen på agendan. Fem myror är fler än fyra elefanter som det heter.

För att knyta an resultatet till de utgångspunkter som tidigare presenterats går det även att se till vilken verklighet det är som speglas i och med bloggarnas utbredning i dagspressen. Vår slutsats är att det faktiskt är kollektivets verklighet som till en viss del speglas. Detta eftersom att vårt resultat visar på att bloggare ofta omskriver och filtrerar de nyheter som dagspressen uppmärksammar så att läsarna på så vis kan ta del av flera vinklingar av samma händelse.

8.1. Förhållandet mellan blogg och dagspress

Bloggen som en konkurrent eller hot mot traditionell media skulle vi i denna uppsats vilja avfärda. Bloggar ger ytterligare möjlighet till att bredda informationen samt se saker ur nya perspektiv. Bloggare kan även sägas granska journalistiken och tvinga journalisten att vara noggrannare i sin research. Som exempelvis i FRA – frågan där bloggarna skapade ett brus vilket "tvingade" traditionell media att ge nyheten större uppmärksamhet. Genom att bloggare själva gör omvärldsbevakningar och rapporterar, i kombination med att media till viss del bevakar bloggofären, är risken mindre att nyheter hamnar utanför. På detta vis kan bloggar till viss del bidra till att journalistiken kvalitetssäkras och berikas.

Våra tankar gällande bloggen och dess framtid är således att den av dagspressen bör ses som en tillgång och en resurs snarare än ett hot. Båda parter behöver varandra, för att koppla resonemanget till Allerns teori och hans metafor om dansen med källorna. En part måste leda dansen och i detta fall är det de traditionella medierna som styr, dagspressen har trots allt större resurser än bloggaren. Att inte förglömma är dock att det krävs en balans och ett utbyte i dansen där parterna kan dra nytta av varandra. Bloggare kan bidra med fakta, kommentarer samt väcka frågor som traditionell media missat. Resultatet bör i slutändan ge välinformerade läsare och mer aktiva medborgare. I framtiden kan bloggarnas roll som nyhetsreportrar tänkas växa sig ännu starkare och den demokratiska

potentialen anser vi gagnas genom bloggarna. Jay Rosen samt Gillmors tankar är i hög grad aktuella för ett utvecklat samhälle. Journalistiken bör bli mer genomskinlig och innefatta mer samarbete med en kunnig publik.

8.2. Framtida forskning

I startskedet av denna uppsats hade vi flera förslag på inriktningar av studien. Vi var dock tvungna att avgränsa oss vad gäller ämne och således också metod. Att använda triangulering som metod såg vi till en början som ett lämpligt tillvägagångssätt. På grund av tidsbrist kunde denna metod dock inte genomföras. För framtida forskning i ämnet och en eventuell förlängning av de resultat som vår studie givit, vill vi därmed belysa trianguleringen som metod. Att endast förlänga vår studie med hjälp av intervjuer hade även varit ett intressant angreppssätt. På så vis skulle forskare kunna söka djupare förklaringar och meningar i våra resultat. De personer som då skulle kunna bli intervjuade hade exempelvis kunnat vara personer som bloggat om FRA-frågan samt journalister som omskrivit händelsen. Detta för att på så vis ska kunna kartlägga båda sidor. Frågor till bloggarna skulle exempelvis kunna beröra; vad de anser om sina möjligheter att påverka nyhetsrapporteringen? Om deras bloggar någon gång faktiskt har påverkat nyhetsrapporteringen (konkreta exempel)? Journalisterna å andra sidan hade kunnat ges frågor kring; hur de ser på källkritik i samband med bloggar och hur de använder sig av bloggar i sitt arbete?

Andra forskningsfrågor som hade varit intressanta att studera i samband med bloggen och nyhetsrapporteringen är; (1) i vilken mån bloggen är ensam om att publicera egna avslöjanden, (2) bloggans funktion vid kriskommunikation (exempelvis om 11 september inträffad idag, hade den då präglats i högre grad av medborgarjournalistik?), (3) hur organiserad är medias faktiska bevakning utav bloggssfären?

Vi skulle avslutningsvis vilja runda av denna uppsats genom att poängtera att utvecklingen som sker på nätet är i ständig rörelse. Ett fenomen som uppdagats under arbetets gång är att det bara under de veckor vi arbetat med uppsatsen har hänt en hel del. Exempelvis länkar numera Aftonbladet direkt i texten till olika bloggar och det enda som krävs är att klicka på bloggans namn. Vi ser detta som ett bevis på att bloggar allt mer integreras i nyhetsrapporteringen och frågan är vad nästa steg blir? Kommer forskare som läser denna uppsats om tio år att rynka på näsan och tänka "*vad var nyhetsförmedlingen egentligen utan bloggen?*". Vi lämnar tills vidare denna fråga obesvarad och låter framtiden utvisa svaret.

9. Källförteckning

Nedan följer källor varifrån data har inhämtats.

9.1. Litteratur

Altheide, D (1996) *Qualitative media analysis*, USA: Sage Publications.

Altheide, D & Snow, R (1979) *Media logic*. Beverly Hills: Sage Publications.

Altheide, D & Snow, R (1991) *Media worlds in the Postjournalism Era*. New York: Aldine de Gruyter.

Asp, K (1990) *Medialisering, medielogik, mediekra*
Nordicom Information nr 2.

Asp, K (1999) *Mäktiga eller maktlösa? Medierna inför 2000-talet*. Carlsson, Ulla (red) *Medierna i samhället. Kontinuitet och förändring*. Nordicom

Allern, S (2001) *Nyhetsverdier – om markedsorientering og journalistikk i ti norske aviser*. Kristiansand: IJ forlaget

Allern, S (1997) *När kilderna bjuder opp till dans*. Oslo: Pax.

Bourdieu, P (1991). *Kultursociologiska texter*. Eslöv: Brutus Östlings förlag Symposium

Boström, L (2007) Intervju gjord av Johanna Wiman. Hämtad från projektarbetet: *Tredje världen i svensk dagspress - män med makt, passiva offer, katastrofer och kontinentala fördomar*. Journalist utbildningen, Göteborgs universitet

Danaher, G (2000). *Understanding Foucault*. London: Sage

Ekström, M & Larson, L-Å (2000) *Metoder i kommunikationsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur AB

Ekström, M & Norstedt, S (1996) *Journalistikens etiska problem*. Stockholm: Rabén & Prisma.

Esaiasson, P, Gilijam, M, Oscarsson, H & Wängnerud, L (2007) *Metodpraktikan, Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Norstedt Juridik AB.

Gans, H (1980) *Deciding what's news – A Study of CBS evening News, Nightly News, Newsweek and Time*. New York: Vintage Books.

Gillmor, D (2006) *We the media: Grassroots journalism by the people, for the people*, New York: O'Reilly Media.

Habermas, J (2003) *Borgerlig Offentlighet: Kategorierna 'privat' och 'offentligt' i det moderna samhället*. Lund: Arkiv förlag/AZ förlag, fjärde upplagan.

Hadenius, S & Weibull, L (1997) *Massmedier- En bok om press, radio och TV*. Stockholm: Bonnier Alba.

Hadenius, S & Weibull, L (2000) *Massmedier- En bok om press, radio och TV*. Stockholm: Bonnier Alba.

Hultén, L (1996) *Journalistens villkor*. Borås: Centraltryckeriet Ab

Kline, D & Burstein, D (2005) *Blog!: How the Newest Media Revolution is Changing Politics, Business, and Culture*. New York: CDS Books

Larsson, L-Å(2001) *Tillämpad kommunikationsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur AB

Lindgren, S (2005) *Populärkultur - teorier, metoder och analyser*. Malmö: Liber AB

McManus, J (1994) *Market-driven journalism : let the citizen beware?* Thousand oaks: Sage Publications.

Nord, L & Strömbäck, J (2002) "Tio dagar som skakade världen – En studie av mediernas beskrivningar av terrorattackerna i USA och kriget i Afghanistan hösten 2001". Stockholm: Styrelsen för Psykologiskt Försvar, rapport 186.

Olsson,R, A (2006) *Lögn, förbannad journalistic och lögn*. Stockholm: Bokförlaget Natur och Kultur.

Oscarsson, Henrik (2008-11-05) Göteborgs universitet. (Intervju)

Petersson, O (2006). *Medieetik under debatt*. Stockholm: SNS Förlag

Rosen, J. & Merritt, B. (1994). *Public Journalism: Theory and Practice*. Dayton: The Kettering Foundation.

Sparks,C & Tulloch, J (2000) *Tabloid tales. Global debates over media standards*.USA: Rowman & Litterfield Publishers, Inc.

Thomsson, H (2002) *Reflexiva intervjuer*. Lund: Studentlitteratur

Thompson, J (2001) *Medierna och moderniteten*. Göteborg: Daidalos

Våge, L, Stattin, E & Nygren (2005) *Bloggtider*. Stockholm: Sellin & Partner Bok & Idé AB

Weibull, L (2007) Intervju gjord av Johanna Wiman. Hämtad från projektarbetet: *Tredje världen i svensk dagspress - män med makt, passiva offer, katastrofer och kontinentala fördomar*. Journalist utbildningen, Göteborgs universitet

9.2. Internetkällor

Aftonbladet, 2007-01-31, *Aftonbladets bloggar populärast i Sverige* Tillgänglig: Internet.< <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article481083.ab> > (2008-12-13)

Aftonbladet, 2007-03-17, *Bloggaren är köpt*. Tillgänglig: Internet.< <http://www.aftonbladet.se/debatt/article413890.ab>> (2008-12-13)

Aftonbladet 2008-09-25, *"Bloggosfärens politiska genombrott"* Tillgänglig: Internet.< <http://www.aftonbladet.se/nyheter/fralagen/article3393825.ab> > (2008-11-15)

Bloggbävningen (2008) - *debatten om FRA-lagen- en jordbävning i bloggofären*. Tillgänglig: Internet.<http://blog.twingly.com/wp-content/uploads/2008/09/twingly_fra_report_web.pdf> (2008-11-05)

DN, 2008-12-10, *Bloggen kändisarnas maktverktyg*. Tillgänglig: Internet.<30><http://www.dn.se/DNet/jsp/polopoly.jsp?a=862081>> (2008-11-30)

Metro, 2008-11-06, *Frederick Federley: Jag hade dubier kring FRA-frågan*. Tillgänglig: Internet.< <http://www.metro.se/se/article/2008/11/06/19/5618-57/index.xml>> (2008-11-10)

Nyhetspriset. Tillgänglig: Internet.< <http://www.nyhetspriset.se/2007.php>> (2008-11-30)

Riksdagssvar. Tillgänglig: Internet.< <http://.riksdagssvar.se>> (2008-11-30)

Språknämnen. Tillgänglig: Internet.<http://www.spraknamnden.se/fragor/arkiv_ord.htm > (2008-11-01)

SvD, 2008-06-18, *FRA-frågan speglar en medierevolution*. Tillgänglig: Internet.<<http://blogg.svd.se/reklamochmedier?id=7849>> (2008-12-13)

SvD, 2008-06-21, *Vad övervakar FRA- och hur?* Tillgänglig: Internet.< http://www.svd.se/nyheter/inrikes/artikel_1389079.svd> (2008-11-30)

Twingly 2. Tillgänglig: Internet.< <http://www.twingly.com/top100?lang=sv> > (2008-12-13)

Twingly report Sweden (2007) *svenska -bloggar 070501-07083*. Tillgänglig: Internet.< http://www.primelabs.se/wp-content/uploads/2007/11/twingly_report_sweden_no_2__2007.pdf > (2008-11-05)

Frågeschema – tidning

Tema 1- "Bloggat om artikeln"

1. Vilken/vilka bloggar hänvisas det till vid sidan av texten i rutan "bloggat om artikeln"?
2. Vad har man för mekanismer för urvalet? Måste bloggen exempelvis vara publicerad på något särskilt ställe för att få komma med?

Tema 2- Blogg i löpande text

1. Vilken/vilka bloggar hänvisas det till i artikelns löpande text?
2. Vilken typ av information ges? Är det fakta, uttalande eller åsikter? Med andra ord, används bloggen som kunskapskälla eller som debattföremål?
3. Ges det någon närmare beskrivning i texten av bloggans skribent?
4. Hur omskrivs bloggen som fenomen?

Frågeschema – blogg

Tema 1 – bloggen

1. Vad för typ av blogg är detta; nichad, etablerad?
2. Vad handlar de övriga inläggen i bloggen om? Ex. politik eller vanliga vardagsbestyr?
3. Har bloggen någon uttalad partitillhörighet?
4. Var är bloggen publicerad?

Tema 2 – vem är bloggaren?

1. Hur karakteriserar bloggaren sig själv? Vad för typ av människa är det som driver bloggen?
2. Vad för typ av skrivsätt används i bloggen (slätstruket, rappt, mycket tyckande?)
3. Är bloggaren politiskt aktiv?

Tema 3 – Hur används bloggen?

1. Fungerar bloggen likt en nyhetsajt eller är den av privat karaktär?
2. Skrivs bloggen i ett uttalat journalistiskt syfte?
3. Används bloggen för att bemöta kritik som bloggaren eventuellt fått i media?

Analyserade artiklar Aftonbladet

Aftonbladet, 2008-06-16 "Nätuppror mot FRA-lagen"

Aftonbladet, 2008-06-17 "Ny remisstur –annars nej"

Aftonbladet, 2008-06-17 "Kritik mot FRA-lagen: Hör inte hemma i en demokrati"

Aftonbladet, 2008-06-18, "Partiet sa ja- hon sa nej"

Aftonbladet, 2008-06-19, "FRA-agenters hemliga identiteter röjda på nätet"

Aftonbladet, 2008-06-23 "MUF-bas hotar att lämna partiet"

Aftonbladet, 2008-06-22 "Hans blogg får(C)att se rött"

Aftonbladet, 2008-06-26, "Klantigt Reinfeldt"

Analyserade artiklar Aftonbladet DN, 2008-06-

14, "Bloggarna strider mot FRA-lag"

DN, 2008-06-15, "Bloggarna leder striden mot FRA-lag"

DN, 2008-06-15, "I bloggar och diskussionsfora på nätet jäser missnöjet med förslaget"

DN, 2008-06-17, "Federley begärde återremiss - tre borgerliga tänker rösta nej"

DN, 2008-06-17, "Debatt om FRA-lagen"

DN, 2008-06-18, "Det hänger bara på lite lull-lull"

DN, 2008-06-18, "Riksdagen röstade igenom FRA-lag"

DN, 2008-06-19, "Nej sägare drunknar i blommor"

DN, 2008-06-19 "FRA-motståndare planerar aktioner"

DN, 2008-06-24, "Digital demokrati"

DN, 2008-06-24, "Lars Olof Renfeldt lämnar Moderaterna"

DN, 2008-06-26 "Ett angrepp på fri opinionsbildning"

Analyserade bloggar

Assarsson. Tillgänglig: Internet.

<<http://assarsson.wordpress.com/om-andre/>> (2008-12-08)

Falkblick.nu. Tillgänglig: Internet.

<<http://falkblick.nu>> (2008-12-08)

Frederick Federleys blogg. Tillgänglig: Internet.

<<http://federley.blogspot.com/>> (2008-11-30)

Henrik Alexanderssons blogg. Tillgänglig: Internet.

< <http://henrikalexandersson.blogspot.com/>> (2008-12-09)

Jinges web & fotoblog. Tillgänglig: Internet.

<<http://jinge.se>> (2008-11-30)

Kappe- life of a redhead. Tillgänglig: Internet.

<<http://metrobloggen.se/kappe> > (2008-12-03)

Kulturbloggen. Tillgänglig: Internet.

<<http://kulturbloggen.com>> (2008-11-30)

Mina moderata karameller. Tillgänglig: Internet.

<<http://minamoderatakarameller.blogspot.com/>> (2008-12-08)

Opassande. Tillgänglig: Internet.

<<http://opassande.se/index.php/about-2/>> (2008-11-30)

Piratjanne. Tillgänglig: Internet.

<<http://piratjanne.se>> (2008-11-30)

Politikerbloggen. Tillgänglig: Internet.

<<http://politikerbloggen.se/>> (2008-11-30)

Rick Falkvinge (PP). Tillgänglig: Internet.

<<http://rickfalkvinge.se/>> (2008-12-08)

Rätt & Slätt. Tillgänglig: Internet.

<<http://rattochslatt.blogspot.com/>> (2008-12-08)

Tantrablog. Tillgänglig: Internet.

<<http://tantrikblog.wordpress.com/>> (2008-11-30)

Svensson. Tillgänglig: Internet. <http://www.zaramis.nu/blog/om-anders_s/> (2008-12-03)